

Hij was vriendelijk en verontschuldigde zich omdat hij ons bijna omver had gereden. Maar plots greep hij ons bij de kraag. “Stap in en doe wat ik zeg”.

Lunnon & Hoodles, 2011

Multipele ontvoeringen

Een verkennend onderzoek naar kenmerken van multipele ontvoering van kinderen en jongvolwassenen

Nikki Jongerling en Frederique Visser
Februari 2025

Abstract

Dit onderzoek vormt een eerste verkennende stap in het begrijpen van multiële ontvoeringen van minderjarige slachtoffers tot 25 jaar – met uitsluiting van familiale of parentale ontvoering. Door het analyseren van openbare bronnen (1970–2023) werden 25 zaken, 41 daders en 50 slachtoffers in kaart gebracht aan de hand van 27 variabelen. De resultaten wijzen op enkele opvallende patronen: multiële ontvoeringen vinden voornamelijk plaats in Westerse landen, wat kan samenhangen met de beschikbaarheid van data. Bijna de helft van de slachtoffers overleefde de ontvoering niet, waarbij velen binnen 24 uur na de ontvoering omkwamen, vaak door wurging. Daders, overwegend mannen met een gemiddelde leeftijd van 32 jaar, handelen vaak samen met een mededader en hebben een achtergrond met jeugdtrauma en crimineel gedrag. Ze kiezen bekende of afgelegen locaties, met seksueel gemotiveerde daden als meest voorkomend motief. Slachtoffers, meestal tweetallen van circa 11 jaar, waren vaak bekenden van elkaar en hadden geen persoonlijke relatie met de dader. De bevindingen zijn waar mogelijk vergeleken met literatuur van enkelvoudige ontvoeringen, waar veelal overeenstemmende resultaten mee waren. Deze bevindingen, mogelijk beïnvloed door publicatiebias, benadrukken de noodzaak voor gestandaardiseerde registratie en verder onderzoek met gecombineerde databronnen, zodat effectievere preventie- en opsporingsstrategieën ontwikkeld kunnen worden.

De zaak van Dutroux, de man die in België verantwoordelijk is voor de ontvoering en dood van meerdere meisjes, heeft destijds de wereld op zijn kop gezet. Er werd gesproken over een collectief Belgisch trauma (Knoop, 1998), maar de impact van de zaak was verder dan alleen in België te voelen. Mede door deze zaak is meer aandacht gevraagd voor de bescherming van kinderen (De Standaard, 2021). De zaak van Dutroux is bijzonder, omdat er sprake was van een ontvoering van meer dan één persoon. Zowel An Marchal en Eefje Lambrecks, als Julie Lejeune en Mélissa Russo werden als *duo* ontvoerd. Later in de verkenning zal dit, het ontvoeren van meerdere personen, worden omschreven als ‘*multipele ontvoering*’. Begin januari 1994 heeft een multipele ontvoering plaatsgevonden in België, namelijk die van Kim en Ken Heyrman¹. Kim is overleden teruggevonden en van Ken is niets meer vernomen. Bijna dertig jaar later heeft een nieuwe Belgische zaak bewezen dat aandacht voor multipele ontvoering belangrijk is. Op zeven januari 2023 kwam in het nieuws dat de veertienjarige Malek en haar tweejarige zusje mee waren gegaan met Olivier T. Kort hierna is het lichaam van Malek in het bos aangetroffen. Haar zusje van twee was achtergelaten in de auto van Olivier T., die zichzelf van het leven had beroofd (HLN, 2023).

Ontvoering is een ernstig misdrijf dat ondanks de ernst in criminologisch onderzoek redelijk onderbelicht is (Knotter, 2014; Tzanelli, 2006). Aangezien over het fenomeen multipele ontvoering met in het bijzonder de kenmerken van de dader en de slachtoffers, nóg minder bekend is, is geprobeerd om vrijwel alle informatie die bekend is in openbare bronnen te verzamelen. Er wordt echter niet één vaste definitie van ontvoering gehanteerd, waardoor er soms onduidelijkheid is over of een zaak voldoet aan ‘ontvoering’ (Boudreaux et al., 2000). Kinderontvoering wordt bijvoorbeeld door Warren et al. (2016, p.) gedefinieerd als “*niet alleen de gedwongen, ongeoorloofde of anderszins illegale verplaatsing van een kind, maar ook het vasthouden of beperken van de bewegingsvrijheid van een kind, mogelijk door het gebruik van dwangmaatregelen, met de bedoeling een strafbaar feit te plegen*”. In het Nederlandse Wetboek van Strafrecht wordt in artikel 282 ontvoering omschreven als: “*Hij die opzettelijk iemand wederrechtelijk van de vrijheid berooft of beroofd houdt*”. Voor de ontvoering van twee of meer personen, waar er *geen* sprake is van massaontvoering, is geen definitie in de literatuur teruggevonden. In dit verkennende onderzoek wordt multipele ontvoering verstaan als: *een ontvoering waarbij twee of meer personen wederrechtelijk van hun vrijheid beroofd zijn, met de bedoeling een strafbaar feit te plegen*. Uitgaande van deze definitie, wordt er in huidig onderzoek aandacht besteed aan het onderbelichte fenomeen

¹ Kim en Ken Heyman zijn afgebeeld op de voorpagina.

multiple ontvoering met de onderzoeksvraag: ‘Welke specifieke kenmerken van multiple ontvoering kunnen bij zaken met slachtoffers tot 25 jaar geïdentificeerd worden door middel van open bronnenonderzoek?’. Het is interessant en tevens van belang om multiple ontvoering te onderzoeken, omdat nog niet bekend is of in dergelijke zaken andere kenmerken naar voren komen dan bij de ontvoering van één kind. Het doel van het onderzoek is dan ook om de opsporingsinstanties meer inzicht te geven over multiple ontvoering, zodat meer specifiek en efficiënt onderzoek gedaan kan worden naar dergelijke zaken. Nog altijd bestaan er zaken van multiple ontvoering die niet opgelost zijn, zoals de zaak van de Belgische Kim en Ken waarbij nabestaanden al bijna 30 jaar op antwoorden wachten. Hierdoor kan het waardevol zijn om op andere manieren naar deze en andere delicten te kijken.

Kinderontvoeringen hebben in het algemeen een grote maatschappelijke impact, mede doordat het een van de meest verontrustende gebeurtenissen is die een ouder kan meemaken, blijkt uit onderzoek van Spillman (2006). Volgens Warren et al. (2021) is een van de belangrijkste vragen die bij een kinderonvoering opkomt, of het slachtoffer levend of niet-levend zal worden teruggevonden. Naast effecten voor de naasten heeft ontvoering ook een grote impact op de slachtoffers zelf. Onderzoek van Finkelhor en collega's (2017) wijst uit dat slachtoffers die gevonden zijn veelal langdurige symptomen vertonen van woede, angst, depressie en posttraumatische stressstoornis (PTSS). Wanneer slachtoffers worden teruggevonden heeft onderzoek aangetoond dat langere perioden van ontvoering resulteert in groter emotioneel trauma en meer problemen met herstel (Greif & Hegar, 1992; Plass et al., 1996). Doordat ontvoeringen waar één of meerdere familieleden niet de dader zijn, ook wel een non-familiaire ontvoering, complex en schrijnend zijn, heeft dit tot grotere empirische motivaties, acties en onderzoeken op dergelijke vormen van ontvoering geleid (Jones et al., 2023). Onder familiale ontvoering wordt een ontvoering verstaan die door een familielid plaatsvindt, denk hierbij aan een ouder die zijn of haar kind naar een ander land (vaak het land van herkomst van de dader) meeneemt, zonder toestemming van de andere ouder (d'Hooghe & Ruitenberg, 2022 ; Blondeel & De Bondt, 2019). Kijkend naar de impact die non-familiaire kinderonvoeringen op de maatschappij hebben, is het gebrek aan onderzoek op het gebied van dergelijke ontvoeringen alarmerend. Dit werd in 2015 al benoemd (DeSa, 2015) en van dit gebrek is nog steeds sprake. Met name voor specifieke vormen van kinderonvoering zoals multiple ontvoering.

De bezorgdheid van de maatschappij over een kindontvoering legt zware druk op onderzoekseenheden vanaf het moment dat een dergelijke ontvoering plaatsvindt (DeSa,

2015). Hierdoor is het van belang dat deze eenheden goed weten waar zij rekening mee moeten houden tijdens een onderzoek, denk bijvoorbeeld aan dadertypologieën en algemene kenmerken over motieven. Toch blijft een kinderontvoering niet eenduidig op te lossen en te verklaren, vandaar dat specifiekere en diepgaander onderzoek kan bijdragen aan het kennisniveau, wat uiteindelijk ondersteunend is voor de opsporing. *Criminal profiling* is volgens Douglas et al. (1986) de praktijk van het voorspellen van de persoonlijkheid, het gedrag en demografische kenmerken van een dader op basis van bewijsmateriaal van de plaats delict. Volgens hen wijst *profiling* niet naar de specifieke identiteit van de dader, maar geeft het wel richting naar het soort persoon dat de misdaad het meest waarschijnlijk gepleegd kan hebben door zich te concentreren op bepaalde gedrags- en persoonlijkheidskenmerken. Ondanks dat dergelijke onderzoeksmethoden en -technieken veelal worden toegepast, blijven er nog een hoop zaken onopgelost. Na een aantal jaar worden deze zaken ook wel *cold cases* genoemd. De impact van cold cases op de maatschappij en nabestaanden is zeer groot, zeker wanneer dit gaat om een zeden- of moordzaak (Van Leiden & Ferwerda, 2006).

Het doel van deze verkenning is niet om een zo perfect mogelijke voorspelling te maken van daders van multiële ontvoering, of een daderprofiel op te stellen. Dit streven is niet haalbaar, aangezien enkel bronnen zijn geraadpleegd die openbaar beschikbaar zijn. Het doel is daarentegen wel om een beschrijving te geven van kenmerken van de zaak, de slachtoffers en daders en *waar mogelijk* patronen te ontdekken in zaken van multiële ontvoering. Voor huidig onderzoek, wat ook een *verkennend* onderzoek genoemd zal worden, zijn multiële ontvoeringszaken uit openbare bronnen verwerkt in meerdere datasets, om vervolgens de uitkomsten hiervan te duiden en, waar mogelijk, te vergelijken met bekende resultaten uit onderzoek over ontvoeringen met één slachtoffer. De vragen die onder meer naar voren komen zijn: *kan het zijn dat achter multiële ontvoering een ander soort dader zit dan bij enkelvoudige ontvoering?* En: *zijn andere algemene kenmerken van toepassing met betrekking tot de omstandigheden van de ontvoering en kenmerken van de slachtoffers in vergelijking met enkelvoudige ontvoering?* Deze verkenning is vooral een aanzet om meer te weten te komen over het onderbelichte fenomeen multiële ontvoeringen en de wens om dat te bereiken door een aantal zaken te bestuderen. In dit onderzoek zijn uiteindelijk 25 zaken geanalyseerd.

(Multipele) ontvoering in de literatuur

Finkelhor en Ormrod (2000) geven aan dat er veel onduidelijkheid over kindontvoeringen is ontstaan door het gebrek aan betrouwbare statistieken. De classificatie van misdrijven met betrekking tot ontvoeringen is volgens de systematische review van Jones en collega's (2023) niet altijd juist. Dit komt doordat ontvoeringen vaak gepaard gaan met andere misdrijven, zoals seksuele delicten of moord. Ontvoeringen met ernstige of dodelijke gevolgen worden meestal ingedeeld onder het zwaarste misdrijf, zoals *moord*, waardoor ontvoering in prevalentieonderzoek vaak niet opgemerkt wordt. Daarnaast worden niet alle kindontvoeringen gemeld. Uit onderzoek van Finkelhor et al. (2002) blijkt dat in 53% van de non-familiaire ontvoeringen de politie om welke reden dan ook niet ingeschakeld wordt over het incident, zelfs niet om de misdaad te melden. De redenen voor het niet melden wijzen erop dat een deel van deze non-familiaire ontvoeringen niet wordt gezien als een ernstig gevaar voor het kind. Onderzoek naar kinderontvoeringen is daarnaast sterk afhankelijk van de gebruikte databronnen, wat directe vergelijkingen voor onderzoek in zaken onderling bemoeilijkt. Over het ontvoeren van een enkel slachtoffer (van jonge leeftijd) is het een en ander bekend. In dit onderdeel wordt onderscheid gemaakt in informatie over de zaak, de dader en het slachtoffer.

De zaak

Verschillende factoren, zoals afstand, tijd, geld, vervoer en de indeling van een gebied, hebben invloed op de keuze van de dader voor de locatie van de ontvoering en zijn handelingen. De beschikbaarheid en de locatie van het slachtoffer spelen een cruciale rol in het bepalen waar en wanneer de misdaad plaatsvindt (Boudreaux et al., 2000). Daders kunnen de voorkeur hebben om slachtoffers te kiezen uit gebieden die ze goed kennen, waar ze zich veilig voelen en waar ze minder moeite hoeven te doen om het slachtoffer te overheersen (Boudreaux et al., 2000). Volgens Beauregard en Chopin (2023) worden veel slachtoffers van seksuele moorden vaak ontvoerd tijdens alledaagse activiteiten, waarbij ze zich in een bijzonder geïsoleerde en/of kwetsbare situatie bevinden, zoals buiten en in de nabijheid van de auto van de dader. Ontvoeringen buiten het gezin vinden volgens Finkelhor en collega's (2002) in 23% van de gevallen plaats in huizen of tuinen. In 5% van de gevallen betreft dit het huis of de tuin van het slachtoffer. In de meeste gevallen (32%) wordt het slachtoffer van de straat, of uit een auto of ander voertuig meegenomen. In 25% van de gevallen wordt het slachtoffer onttrokken van een park of bosgebied, in 14% van de gevallen een andere openbare ruimte en in 5% van de gevallen van een school of kinderdagverblijf. Er is weinig bekend over het voertuiggebruik tijdens een kindontvoering. Shelton et al. (2016) ontdekten

dat 55,6% van de daders bij residentiële ontvoeringen het slachtoffer onmiddellijk in een voertuig plaatsten en wegreden (55,6%). Er is volgens Finkelhor et al. (2002) niet genoeg informatie beschikbaar over de specifieke kenmerken van het misdrijf, zoals de duur van het incident en de afstand waarover de slachtoffers werden meegenomen. Deze informatie is ook niet gevonden. De informatie over de relatie tussen dader en slachtoffer is inconsistent in de literatuur volgens Jones et al. (2023). De bevindingen zijn namelijk sterk afhankelijk van de gebruikte databronnen en soort relaties die zijn meegenomen in het onderzoek. Nethery (2004) beschrijft dat in 80% van de zaken van non-familiaire ontvoering met moord als gevolg, geen sprake was van een 'relatie' tussen dader en slachtoffer.

Volgens Kaufman et al. (1998) gebruiken ontvoerders veelal lokmiddelen, trucjes of fysieke kracht om het slachtoffer te ontvoeren. Volgens informatie van NISMART² is het waarschijnlijk dat non-familiaire ontvoerders een wapen gebruiken bij het plegen van het misdrijf (40% tot 75% van de gevallen). Het NIBRS³ kwam echter op een lager percentage uit met een percentage van 14% voor kennissen en 23% voor vreemden (Finkelhor & Ormrod, 2000). Volgens Brits onderzoek van Collie & Green (2019) brengen ontvoerders met een agressieve modus operandi eerder wapens mee naar de plaats delict in vergelijking met daders met een manipulatieve modus operandi, die voornamelijk hun handen en voeten gebruiken. Uit Amerikaans onderzoek blijkt dat non-familiaire ontvoerders over het algemeen een vuurwapen of mes meenemen naar de plaats delict (Asdigian et al., 1995; Walsh et al., 2016). In onderzoek van Tillyer et al. (2015) wordt erkend dat de aanwezigheid van een wapen niet hoeft te betekenen dat het wapen ook altijd wordt gebruikt. Het wapen kan ook enkel gebruikt worden om bepaalde dwang uit te oefenen. Hoewel de meeste moorden met een wapen worden gepleegd, kiezen sommige daders ervoor om hun slachtoffer met hun handen te doden, meestal door wurging. Daders met een seksueel motief hebben vooral deze voorkeur (Kim et al., 2023).

Volgens Finkelhor et al. (1992) is de grootste zorg van ouders van een ontvoerd kind dat hun kind niet levend thuis komt. Deze zorg staat niet in verhouding tot het risico, aangezien moorden als gevolg van een kinderontvoering zeldzaam zijn (Finkelhor & Ormrod, 2000; Hanfland et al., 1997). Er wordt gesproken over een percentage van 8% waarbij het kind vermoord wordt. Volgens Finkelhor et al. (1990) en Lanning (1995) komt het vaker voor dat ontvoerde kinderen weer levend worden teruggevonden, dan dat ze om het leven worden gebracht. Echter, uit onderzoek van Beasley et al. (2009) bleek dat in meer dan de helft (58%)

² NISMART staat voor National Incidence Studies of Missing, Abducted, Runaway and Throwaway Children.

³ NIBRS staat voor National Incident-Based Reporting System.

van de zaken er wel sprake was van moord. Sommige onderzoekers suggereren echter dat dergelijke Child Abduction Murder (hierna: CAM) cijfers niet de werkelijkheid weerspiegelt. Dit komt doordat wanneer kinderen overleden worden teruggevonden het systeemtechnisch een moordzaak wordt, waardoor het onwaarschijnlijk is dat de aangiften van vermiste kinderen met terugwerkende kracht zullen worden afgerond (Beasley et al., 2009; Warren et al., 2020). Dit kan het beeld over het aantal geregistreerde moord- en ontvoeringszaken vertekenen. Wanneer het tijdstip van overlijden van de ontvoering bepaald kon worden, was de kans groter dat de slachtoffers onmiddellijk of binnen 24 uur werden gedood. Er waren enkele slachtoffers die 24 tot 48 uur of langer in leven werden gehouden (Boudreaux et al., 1999). Hanfland et al. (1997) verklaarde dat 44% binnen een uur dood was, 74% van de slachtoffers binnen de eerste 3 uur dood was, en 91% binnen de eerste 24 uur. Deze bevindingen benadrukken, ondanks de inconsistentie over het percentage overleden kinderen na een ontvoering, het belang van snel en daadkrachtig handelen wanneer een kind vermist wordt én laat zien dat de eerste 24 uur een periode van hoog risico zijn voor de fatale afloop van ontvoeringen (Boudreaux et al., 1999; Hanfland et al., 1997).

De oplosbaarheid van een zaak wordt beïnvloed door verschillende factoren. Een belangrijk inzicht hierbij is de mogelijke misvatting dat forensisch bewijs, vaak versterkt door het zogenaamde ‘CSI-effect’, de sleutel vormt tot het oplossen van moordonderzoeken. In werkelijkheid spelen andere factoren een grote rol (Mopas, 2007). Brown et al. (2010) ondersteunt deze visie. Hun onderzoek naar kinderontvoeringen met dodelijke afloop toont aan dat hoewel forensisch bewijs de kans op het oplossen van een zaak vergroot, het niet de meest bepalende factor is. Nieuwe informatie, bijvoorbeeld van getuigen, speelt volgens Van Leiden en Ferwerda (2006) vaak een grotere rol bij het oplossen van cold cases. Dit blijkt zelfs vaker de oplossing te bieden dan technische hulpmiddelen of methoden. De oplosbaarheid was doorgaans groter wanneer zaken goed gedocumenteerd waren, wat hernieuwd sporenonderzoek mogelijk maakt. Hoewel forensische technieken van waarde zijn bij het oplossen van moordzaken, speelt de beschikbaarheid van deze technieken een cruciale rol. De aanwezigheid of afwezigheid van een DNA-match kan bijvoorbeeld helpen om verdachten te identificeren of uit te sluiten (Allsop, 2017). Er zijn dan ook verschillende cold cases opgelost dankzij deze technologie. In oudere zaken, die vaak als cold case worden bestempeld, ontbreekt het vaak aan gedetailleerde documentatie om gebruik te maken van de hedendaagse forensische mogelijkheden (Jongerling, 2021; Van Leiden & Ferwerda, 2006). Technologische vooruitgang speelt daarnaast steeds vaker een rol bij het oplossen van ontvoeringszaken. Zo kunnen bijvoorbeeld camerabeelden en digitale apparaten, zoals een

smartphone, steeds beter worden gebruikt om belangrijke informatie te verkrijgen (Jankura et al., 2023; Morgan & Dowling, 2019). Daarnaast bieden nieuwe opsporingsmethoden, zoals het gebruik van sociale media, radio en televisie, de mogelijkheid om een breder publiek te bereiken, wat leidt tot waardevolle tips en nieuwe onderzoeksinzichten (Cornelissen & Ferwerda, 2010). Tevens blijkt uit onderzoek van onder andere Hoeven (2011) en Cornelissen en Ferwerda (2010) dat ook burgerparticipatie bijdraagt aan het oplossen, dan wel verduidelijken een zaak. Dit kan door middel van het raadplegen van burgers in een bepaalde omgeving als gesprekspartner, maar ook door burgers mee te laten beslissen in keuzes die gemaakt worden in opsporing binnen een zaak. Wanneer bovenstaande onderzoeksmogelijkheden uitgeput raken of niet beschikbaar zijn, wordt het moeilijker om een zaak op te lossen. Toch kunnen veranderingen in de relatie tussen de dader en getuigen, of nieuwe ontdekkingen over de criminele loopbaan van de dader, leiden tot een heropening van een zaak. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren wanneer er een sporenmatch wordt gevonden of arrestaties plaatsvinden in andere zaken waarbij de dader betrokken is (Jongerling, 2021).

Dader

De gemiddelde leeftijd van daders van kinderonvoeringen ligt rond de 28 jaar in onderzoek van Boudreaux et al. (1999) en Brown et al. (2006). Onderzoek van Beyer & Beasley (2003) en Hanfland et al. (1997) heeft uitgewezen dat de meerderheid van de kindontvoeringen zijn gepleegd door een dader met een leeftijd van onder de 30 jaar. Onderzoek van Boudreaux et al. (1999) geeft aan dat het overgrote deel van de daders van kinderonvoering mannelijk is (87%). De vrouwelijke daders die er zijn, handelen veelal vanuit een emotionele drijfveer. Alleen in zeldzame gevallen wordt de ontvoering door vrouwen uitgevoerd vanuit een seksueel of financieel motief. Mannelijke daders ontvoeren daarentegen voornamelijk vanuit een seksueel motief (60%), gevolgd door emotioneel (27%) en financieel (13%).

Achter ontvoering kunnen verschillende motieven schuilgaan. Het meest bekende motief is dat van de klassieke 'losgeldontvoering', waarbij een persoon wordt ontvoerd met als doel het verkrijgen van geld in ruil voor de vrijheid van de ontvoerde persoon (Wright, 2009). Ook kan sprake zijn van ontvoering in het criminele circuit, ontvoering met een ideologisch motief, ontvoering op basis van een relationele band (ook wel *schaking*) en de parentale ouder-kind ontvoering. Webster (2007) maakt een tweedeling in een expressief motief en een instrumenteel motief. Bij een expressief motief is er geen 'groter doel', bijvoorbeeld in de vorm van een ruilmiddel voor financieel gewin. De ontvoering *zelf* is het doel van de dader. Webster (2007) noemt als voorbeelden parentale ontvoering, ontvoering

met een psychologisch motief, ontvoering uit wraak en ontvoering waarbij seksuele bedoelingen de basis hebben. Bij ontvoering met een instrumenteel motief wordt de ontvoering uitgevoerd om de ontvoerde persoon als sleutel te gebruiken om een ander doel te verwezenlijken, bijvoorbeeld het verkrijgen van losgeld of andere waardevolle producten. Daarnaast kan het doel ook een bepaalde actie zijn, zoals de vrijlating van een gevangene. Onderzoek in Engeland en Wales heeft uitgewezen dat (seksueel) gewelddadige ontvoeringen significant vaker voorkomen dan de standaard 'losgeldontvoering' (Soothill et al., 2007). Het merendeel van de non-familiaire ontvoeringen zijn volgens onderzoeken uit Amerika en Groot-Brittannië seksueel gemotiveerd (Jones et al., 2023; Warren et al., 2021). In de studie van Boudreaux et al. (1999) en Erickson en Friendship (2002) was dit in twee derde van de zaken het geval. In het onderzoek van Warren et al. (2021) was er sprake van een seksueel motief in 92% van de gevallen, mits het slachtoffer vrouw was. Ook kwamen volgens Boudreaux et al. (1999) vrouwelijke slachtoffers het vaakst voor wanneer een seksueel motief aanwezig was. Volgens Jones et al. (2023) ligt bij non-familiaire ontvoeringen een breder scala van criminele motieven ten grondslag aan de ontvoering, waaronder seksueel misbruik en moord (Loannou & Hammond, 2015; Newiss & Traynor, 2013). Volgens Warren et al. (2021) hadden slachtoffers bij seksueel gemotiveerde ontvoeringen een grotere kans op een fatale afloop dan bij niet-seksueel gemotiveerde ontvoeringen. Uit onderzoek van Boudreaux et al. (1999) komt naar voren dat in de moderne samenleving vergelding en financieel gewin zelden ten grondslag liggen aan de ontvoering. Volgens hen komen deze motieven vooral voor in de vorm van hebzuchtige criminaliteit waarbij vaak oudere tienerslachtoffers betrokken zijn en zowel de dader als slachtoffer veelal mannelijk is.

Volgens onderzoek van Brown et al. (2006) heeft bijna de helft van de kindontvoerders een geschiedenis van delicten waarbij kinderen betrokken waren als slachtoffer, zoals seksueel misbruik. Ook heeft het grootste deel van de daders van (multipele) ontvoering überhaupt een delictgeschiedenis op zijn of haar naam, waarbij het uiteenloopt van lichte geweldsdelicten tot meerdere moorden (Beyer & Beasley, 2003). Daarbij kwam uit onderzoek van zowel Hervé et al. (2004) als Dhingra & Boduszek (2013) naar voren dat daders van (kind)ontvoeringen veelal te maken hebben met een geschiedenis van psychopathologie. Hierbij moet gedacht worden aan diverse persoonlijkheidsstoornissen of psychopathie.

Er is geen eenduidig beeld over het aantal daders dat een non-familiaire kinderontvoering pleegt. Volgens Warren et al. (2021) en Gallagher et al. (2008) handelt de dader vooral alleen. Walsh et al. (2016) concluderen echter dat bij alle soorten ontvoeringen

vaker meerdere daders betrokken waren. Onderzoek naar daders in CAM-zaken kwam tot dezelfde conclusies als Walsh (Asdigian et al., 1995; Beasley et al., 2009). Volgens Gallagher et al. (2008) is in zaken met meerdere betrokken daders in 52,5% van de gevallen een vrouwelijke dader betrokken. Dit is opvallend aangezien in slechts 6,6% van de misdrijven waarbij een mannelijke dader betrokken was, ook een vrouwelijke dader betrokken was.

Slachtoffer

Boudreaux et al. (1999) vonden in hun onderzoek naar 550 slachtoffers van kinderonvoering dat meisjes (70%) een hoger risico hebben ontvoerd te worden dan jongens (30%). Wel is het opvallend dat de jonge slachtoffers (vanaf geboorte tot 3 jaar) vooral jongens waren. In het onderzoek van Hanfland et al. (1997) is het slachtoffer van ontvoering in de leeftijd van 3 tot 18 jaar drie keer vaker een meisje dan een jongen. Meisjes van 13 tot 17 jaar liepen het hoogste risico, gevolgd door jonge meisjes (leeftijd 1 tot 12), jonge jongens en tienerjongens. Slachtofferschap van kinderonvoering komt, met de kennis van bovenstaande onderzoeken, relatief vaker voor bij meisjes dan bij jongens. Bij de ontvoering van meisjes lijkt een voorkeur te zijn voor de leeftijd van 13 tot 17 jaar. Voor de ontvoering van jongens lijkt een voorkeur te bestaan voor de leeftijd van 0 tot 3 jaar en 1 tot 12 jaar. In de meeste onderzoeken zijn meisjes van 14 tot 18 jaar geïdentificeerd als het meest voorkomende doelwit van seksueel gemotiveerde ontvoeringen (Boudreaux et al., 1999; Miller et al., 2008; Warren et al., 2021). In een onderzoek naar ontvoeringen in het Verenigd Koninkrijk was het niet mogelijk om deze genderassociatie te repliceren (Erickson & Friendship, 2002).

Ontvoering met een seksueel motief komt het vaakst voor bij kinderen die naar school gaan. De gedachte hierachter is dat oudere kinderen iets minder onder de supervisie van hun ouders zijn, waardoor zij meer kwetsbaar zijn voor ontvoering dan relatief jonge kinderen. Bij een financieel motief was vaker sprake van oudere kinderen als slachtoffer, ook wel rond de *high school* leeftijd (Boudreaux, 1999). Oudere kinderen die meer tijd zonder toezicht van ouders of verzorgers doorbrengen, zijn vaker het doelwit van dergelijke daden. (Boudreaux et al., 2000).

In de literatuur wordt ook beschreven dat de behoefte om een slachtoffer te ontvoeren meer gerelateerd kan zijn aan de omstandigheden van de misdaad en het doel dat de dader nastreeft dan aan de werkelijke leeftijd van het slachtoffer. Daarom kunnen individuen die seksueel gemotiveerde ontvoeringen plegen, hun proces van misdaadpleging moeten aanpassen aan de daadwerkelijke toegankelijkheid van het slachtoffer. Een jonger slachtoffer kan de voorkeur krijgen, aangezien zij vanwege hun levensstijl en routineactiviteiten

makkelijker bereikbaar zijn dan oudere slachtoffers (Beauregard & Chopin, 2021; Chopin & Beauregard, 2020). Het is ook mogelijk dat de beslissing om al dan niet te ontvoeren, afhangt van de omstandigheden en de context van het criminele evenement, en minder van het slachtoffer zelf (Horan & Beauregard, 2018).

Methode

Dataverzameling

De data in dit onderzoek is afkomstig van openbare informatie uit online databases, wetenschappelijke artikelen en boeken. Bijlage 4 bevat een lijst met openbare bronnen. Per zaak wordt zoveel mogelijk data verzameld om een diepgaand en breed beeld te verkrijgen van slachtoffers, daders en de omstandigheden van de zaak.

Onderzochte zaken

Op basis van 25 unieke zaken met 41 individuele daders en 50 individuele slachtoffers is een dataset samengesteld. De resultatensectie licht de beschrijvende statistieken van beide groepen verder toe. Verschillende variabelen brengen de kenmerken van multiële ontvoering in kaart. Deze variabelen betreffen de slachtoffers, daders en algemene kenmerken van de multiële ontvoeringszaken. De variabelen worden geanalyseerd op basis van beschikbare informatiebronnen, waarbij de focus ligt op relevante details die bijdragen aan een diepgaand begrip van de misdrijven en de betrokkenen.

Door afzonderlijk te zoeken in digitale databases zoals Google en YouTube met termen als dubbele ontvoering, ontvoering van twee of meer kinderen, meervoudige ontvoering en vertalingen hiervan in het Engels, Nederlands en Frans zijn multiële ontvoeringszaken geïnventariseerd. Multiële ontvoering wordt in dit onderzoek gedefinieerd als: *een ontvoering waarbij twee of meer personen wederrechtelijk van hun vrijheid beroofd zijn, met de bedoeling een strafbaar feit te plegen*. Het minimum jaartal voor gepleegde misdrijven is vastgesteld op 1970, waardoor ongeveer vijftig jaar aan multiële ontvoeringen wordt meegenomen (indien beschikbaar in openbare bronnen). Het zoekgebied beslaat de gehele wereld. Niet alle multiële ontvoeringszaken worden waarschijnlijk gevonden door taalverschillen en afhankelijkheid van zoektermen. Parentale ontvoeringen en ontvoeringen met een terroristisch of oorlogsgerelateerd motief zijn uitgesloten. De dataset is aangevuld met online beschikbare informatie. Bijlage 1 bevat de gevonden zaken van multiële ontvoering. In sommige zaken blijft onduidelijk of daadwerkelijk sprake is van ontvoering. Ontvoering wordt aangenomen wanneer kinderen wederrechtelijk zijn onttrokken met het doel een strafbaar feit te plegen en niet worden aangetroffen op de laatst bekende locatie of op een andere locatie worden gevonden.

Het is mogelijk dat nieuwe inzichten of feiten met betrekking tot de onderzochte multiële ontvoeringszaken uit huidig onderzoek aan het licht komen. In huidig onderzoek is uitgegaan van een periode van 01-01-1970 tot en met 26-03-2023⁴.

Variabelen

Verschillende variabelen brengen de kenmerken van multiële ontvoering in beeld. Deze variabelen hebben betrekking op kenmerken van de slachtoffers, daders en de zaak in het algemeen. De meeste variabelen zijn vastgesteld tijdens het bestuderen en coderen van de zaken. IBM SPSS Statistics 28, JASP, Proxi, Excel en Word ondersteunen de analyses. De variabelen worden geanalyseerd met een dichotome uitkomstmaat van 0 en 1. Daarna wordt uitgewerkt wat de inhoud is achter de dichotome uitkomstmaat. Bijvoorbeeld welk vervoermiddel er is gebruikt. Onbekende gegevens krijgen de markering -99 en niet-toepasselijke gegevens -88. Kwalitatieve variabelen worden uitgedrukt in woorden.

Analyse kwalitatieve informatie

De verzamelde informatie wordt geanalyseerd met behulp van kwalitatieve onderzoeksmethoden om patronen, thema's en verbanden te identificeren binnen de beschrijvingen van de misdrijven en de bijbehorende omstandigheden. Deze analyse omvat het gebruik van coderingstechnieken en thematische analyses om inzicht te krijgen in de complexiteit van de gebeurtenissen en de factoren die van invloed zijn op hun verloop.

Kenmerken zaak

Land

Om de landen waarin de ontvoeringszaken gepleegd zijn te onderzoeken zijn tijdens het coderen de volgende variabelen tot stand gekomen: De Verenigde Staten (1), België (2), Frankrijk (3), Nederland (4), Engeland (5), India (6), Oeganda (7) en Australië (8).

Jaartal delictpleging

Het jaar waarin het delict gepleegd is, is vastgelegd in afgeronde getallen.

Relatie tussen slachtoffer en dader

Of de slachtoffers een relatie hebben met de dader is vastgelegd met nee (0) en ja (1).

Pressiemiddel

Of gebruik is gemaakt van een pressiemiddel is vastgelegd met nee (0) en ja (1).

⁴ De ontvoering van de twee zusjes uit Luik wordt dan ook meegenomen gebaseerd op informatie van 26 maart 2023. Hierbij wordt uitgegaan van een ontmoeting via sociale media met een seksueel motief en wurging als vermoedelijke doodsoorzaak. In de zaak van Abigail Williams en Liberty German wordt op 20 december 2024 een verdachte veroordeeld. Tijdens de dataverzameling ontbreekt nog een veroordeling, waardoor deze informatie inmiddels verouderd is.

Vervoermiddel

Of gebruik is gemaakt van een vervoermiddel is vastgelegd met nee (0) en ja (1).

Om het leven gebracht

Of het slachtoffer of de slachtoffers om het leven zijn gebracht is vastgelegd met nee (0) en ja (1).

Doodsoorzaak

De doodsoorzaak van de slachtoffers is voor het ‘eerste’⁵ en het ‘tweede’ slachtoffer afzonderlijk vastgelegd met nee (0) wanneer dit onbekend is en ja (1) wanneer dit bekend is.

Wurging

Wanneer een slachtoffer om het leven is gebracht, is er tevens bijgehouden of een slachtoffer gewurgd is (1) of niet (0).

Locatie onttrekking

Uit welke omgeving de slachtoffers zijn onttrokken is bijgehouden met de variabelen in/rondom huis (0) en openbare ruimte (1).

Locatie van om het leven brengen

Een beschrijving van waar de slachtoffers om het leven zijn gebracht, inclusief details over de fysieke omgeving en eventuele aanwijzingen die kunnen helpen bij het begrijpen van de omstandigheden van het misdrijf.

Locatie waar slachtoffers zijn vastgehouden

Informatie over de locatie waar het slachtoffer werd vastgehouden voordat het misdrijf plaatsvond, inclusief eventuele omstandigheden die van invloed kunnen zijn op de duur en de aard van de gijzeling.

Locatie waar slachtoffers zijn achtergelaten

Beschrijving van de locatie waar het slachtoffer werd achtergelaten nadat het misdrijf had plaatsgevonden, inclusief eventuele factoren die relevant kunnen zijn voor de ontdekking van het slachtoffer.

Locatie waar slachtoffers zijn gevonden (zowel levend als overleden)

Gedetailleerde beschrijvingen van de plaatsen waar slachtoffers werden gevonden, zowel levend als overleden, inclusief de omstandigheden van de ontdekking en mogelijke indicatoren voor het onderzoek.

Afstand tussen plek ontvoering en vindplaats

Beschrijving van de afstand tussen de plaats van ontvoering en de uiteindelijke

⁵ Het ‘eerste’ en ‘tweede’ slachtoffer zijn willekeurig ingedeeld, vaak op basis van wie er in openbare bronnen als eerste benoemd werd.

vindplaats van het slachtoffer, wat kan helpen bij het begrijpen van de verplaatsingen en handelingen van de dader(s).

Duur totdat slachtoffers bevrijd of gedood zijn

Het tijdsverloop tussen het moment van ontvoering en de bevrijding of het overlijden van het slachtoffer, met bijzondere aandacht voor de snelheid waarmee reacties plaatsvonden.

Duur totdat de dader gevonden werd en aanleiding

Het tijdsverloop tussen het misdrijf en de ontdekking van de dader, inclusief details over waardoor de dader gevonden is.

Bewijs

Beschrijving welke feiten doorslaggevend waren in de opsporing.

Kenmerken dader

Geslacht dader

Voor het vastleggen van het geslacht zijn man (0) en vrouw (1) onderscheiden.

Leeftijd dader

De leeftijd van de daders is gemeten in jaren, waarbij de exacte leeftijd van elke dader is genoteerd.

Alleen gehandeld

Er is gekeken of daders alleen handelden ten tijde van het delict, waarbij er gecategoriseerd is op ja (1) en nee (0).

Motief

Het motief van de dader voor het delict is onderverdeeld in een expressief of instrumenteel motief. Of er wel of geen sprake is van een bepaald motief is bijgehouden met nee (0) en ja (1).

Criminele geschiedenis

De criminele geschiedenis van daders is bijgehouden in verschillende categorieën. De categorieën omvatten vermogensdelict, vernieling, verstoren van de openbare orde, geweldsdelict, seksueel delict, levensdelict, drugsdelict, verkeersdelict, vuurwapen (bezit of gebruik), en overig. Er is aangegeven met ja (1) en nee (0) of er sprake was van criminele geschiedenis. Het is mogelijk om meerdere categorieën te scoren.

Psychopathologische geschiedenis

Beschrijving van de psychische toestand van de dader op het moment van het misdrijf, inclusief eventuele observaties of rapporten van getuigen.

Jeugdtrauma

Beschrijving van eventuele trauma's of ervaringen uit de jeugd van de dader die van

invloed zouden kunnen zijn op hun gedrag en motivaties.

Kenmerken slachtoffer

Geslacht slachtoffer

Voor het vastleggen van het geslacht zijn jongen (0) en meisje (1) onderscheiden.

Leeftijd slachtoffer

De leeftijd van de slachtoffers is gemeten in jaren, waarbij de exacte leeftijd van elk slachtoffer is genoteerd.

Relatie slachtoffers

De relatie van de slachtoffers is onderzocht met de variabelen: vrienden/vriendinnen (1), liefdesrelatie (2), familie (3) of geen relatie (4). Ten behoeve van de kwantitatieve analyse is de aanwezigheid van een relatie aangegeven met nee (0) en ja (1).

Resultaten

Kenmerken zaak

De meeste zaken van multiële ontvoering hebben plaatsgevonden in de Verenigde Staten (10 zaken, 40%). De andere zaken hebben plaatsgevonden in België (6 zaken, 24%), Engeland (3 zaken, 12%), Frankrijk (2 zaken, 8%), India (2 zaken, 8%), Oeganda (1 zaak, 4%) en Australië (1 zaak, 4%). De locaties van de ontvoeringen zijn weergegeven op een wereldkaart, waarbij seriedaders worden aangeduid met een icoon (zie figuur 1).

Figuur 1

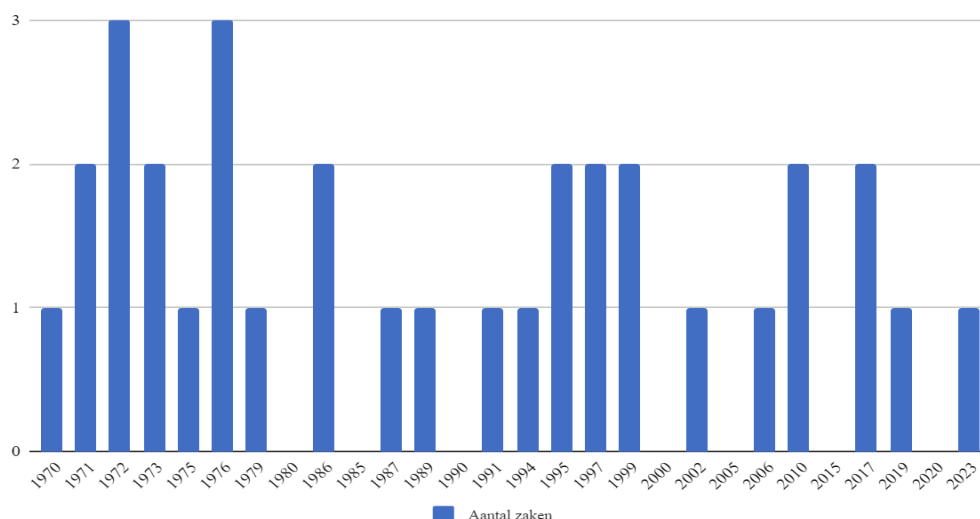
Kaart van zaken multiële ontvoering inclusief zaken seriedaders

In dit onderzoek is gezocht naar zaken van multiële ontvoering die gepleegd zijn vanaf 1970. Hierdoor begint de tijdlijn bij dat jaartal (zie figuur 2). In de jaren die volgen vond bijna elke 5 jaar minstens één multiële ontvoering plaats. De meeste zaken van multiële ontvoering vonden plaats tussen 1970 en 1980.

Figuur 2

Tijdlijn jaar van plegen multiële ontvoering (inclusief zaken gepleegd door seriedader)

Relatie tussen dader en slachtoffers

In dit onderzoek zijn twee verschillende ‘relaties’ geïdentificeerd die slachtoffers van ontvoering met de dader kunnen hebben. Omdat de relatie met de dader in alle zaken voor beide slachtoffers hetzelfde was, is hier per *zaak* gekeken in plaats van per slachtoffer. De percentages per ‘relatie’ waren als volgt: geen relatie (18 zaken, 72%) en bekenden (3 zaken, 12%). In 4 zaken (16%) was de dader onbekend, waardoor geen relatie is achterhaald.

Pressiemiddel

Per *zaak* is bekeken of er sprake is van een pressiemiddel. In 8 zaken (32%) zijn de slachtoffers gemanipuleerd met een smoes of verzonnen verhaal. Hiervan werden in 4 zaken de slachtoffers gelokt door hen een lift aan te bieden. In 2 zaken was er sprake van het aanbieden van geld in ruil voor seks of werk. In 1 zaak deed de dader alsof hij zijn hond kwijt was. In een andere zaak gebruikte de dader een smoes om te gaan winkelen. In 1 zaak zijn de slachtoffers overmeesterd door hun taxichauffeur (4%). Verder werden in 5 zaken de slachtoffers onder dreiging van geweld meegenomen (20%). In 11 zaken is het onbekend of er sprake is van een pressiemiddel (44%).

Vervoermiddel

Het voertuig dat tijdens het delict door de dader werd gebruikt was in 16 van de 25 zaken (64%) een auto. In 1 zaak is een motor gebruikt (4%) en in 1 zaak is geen vervoermiddel gebruikt en ging de dader te voet (4%). In 7 zaken is het voertuiggebruik onbekend (28%).

Letsel

Van de slachtoffers die zijn aangemerkt als ‘eerste’ slachtoffer, zijn 21 (84%) om het leven gebracht. Van 1 slachtoffer is het lichaam niet gevonden en is dus niet met zekerheid te zeggen dat het slachtoffer om het leven is gebracht. Verder zijn 3 slachtoffers niet om het leven gebracht. Het eerste slachtoffer is voornamelijk door wurging (8 zaken) om het leven gebracht. Verder zijn ‘eerste’ slachtoffers om het leven gebracht door een combinatie van wurging met een steekwond (8%) of hoofdwond (4%) en zijn ‘eerste’ slachtoffers overleden door messteken (8%) een schotwond (4%), een doorgesneden keel (4%) een hoofdwond (4%), verdrinking (4%) en ondervoeding (4%). Van 3 slachtoffers is de doodsoorzaak onbekend. 19 (76%) van de ‘tweede’ slachtoffers zijn om het leven gebracht. Van 2 slachtoffers (8%) is het lichaam niet gevonden. Verder zijn 4 ‘tweede’ slachtoffers (16%) niet om het leven gebracht.

Het ‘tweede’ slachtoffer is net als het ‘eerste’ slachtoffer voornamelijk om het leven gebracht door wurging (28%). Verder zijn ‘tweede’ slachtoffers om het leven gebracht door een combinatie van wurging en een steekwond (4%x), een schotwond (4%) en een hoofdwond (4%) en zijn ‘tweede’ slachtoffers overleden door een doorgesneden keel (4%), steekwonden (4%), schotwond (4%), verdrinking (4%), een hoofdwond (4%) en ondervoeding (4%). Bij 3 slachtoffers is de doodsoorzaak onbekend. In 8 zaken (32%) had de dader een wapen bij zich tijdens de ontvoering. In 9 zaken (36%) is geen wapen gebruikt en in de overige 8 zaken (32%) is het wapengebruik onbekend. In 3 zaken is enkel een wapen gebruikt om slachtoffers te bedreigen, zonder het slachtoffer hiermee fysiek te verwonden.

Locaties

Om het leven gebracht. De slachtoffers zijn op verschillende locaties om het leven gebracht. Dit was in 7 zaken (28%) in of rondom het huis van de dader of het ouderlijk huis van de dader. Hiervan zijn in 4 zaken de slachtoffers gedood in het huis van de dader en in 1 zaak in de kelder van het huis van de dader. In 2 zaken zijn de slachtoffers omgebracht in de kelder van het ouderlijk huis van de dader. Wanneer het om andere locaties gaat, zijn de slachtoffers in 3 zaken (12%) om het leven gebracht op afgelegen plekken in de natuur. Dit was in een bebost gebied, langs een rivier en in de bergen. Verder zijn slachtoffers in 1 zaak (4%) om het leven gebracht in een trailer, in een oude barak (4%), langs de kant van de weg

(4%) en bij een spoorweg (4%). De plek waar de slachtoffers om het leven zijn gebracht is in 8 zaken (32%) onbekend, bijvoorbeeld doordat de slachtoffers ergens zijn achtergelaten en vanuit de opsporingsinstantie vermoed wordt dat de slachtoffers op een andere locatie om het leven zijn gebracht. In drie zaken (12%) zijn de slachtoffers niet om het leven gebracht.

Vastgehouden. De slachtoffers zijn voornamelijk vastgehouden in het huis van de dader. Dit kwam in 6 zaken voor (24%). De slachtoffers werden in het bijzonder in de kelder en de slaapkamer van de dader vastgehouden. Verder zijn slachtoffers vastgehouden op een plek in de bergen (4%), in een trailer (4%), in de auto van de dader (4%) en twee keer in de kelder van het ouderlijk huis van de dader (8%). Er is niet altijd een plek waar de slachtoffers vastgehouden zijn. Dit is vooral het geval wanneer de slachtoffers vrij snel om het leven zijn gebracht, waardoor geen plek nodig was om de slachtoffers vast te houden. Dit was in 10 zaken (40%) het geval. In 4 zaken (16%) is de plek waar de slachtoffers zijn vastgehouden onbekend, omdat de slachtoffers eerst vermist waren en daarna overleden zijn aangetroffen. Het verhaal van de dader is in dit geval cruciaal, maar wanneer de dader niet gevonden is, ontbreekt deze informatie.

Achtergelaten. In 12 zaken (48%) zijn de slachtoffers door de dader(s) achtergelaten in de natuur. Bijvoorbeeld langs een bospad, in een wildpark, in een kuil, bij een spoorweg, in een park en in een greppel bij een bos. In 2 zaken (8%) zijn slachtoffers gevonden in een ravijn. Ook is gekozen voor plekken in of rondom water door de daders, waardoor slachtoffers in 3 zaken (12%) zijn achtergelaten in een rivier, in 1 zaak (4%) langs het water en een enkele keer in een kanaal (4%). In 1 zaak (4%) zijn de slachtoffers achtergelaten onder een riooldeksel. In twee zaken (8%) is geprobeerd om het lichaam helemaal te laten verdwijnen door de slachtoffers te verbranden. In 1 zaak (4%) zijn de slachtoffers uitgebrand in een auto en in een andere zaak (4%) zijn de slachtoffers verbrand achtergelaten in het bos. In de meeste gevallen is het lichaam achtergelaten op een manier dat stoffelijk overschot nog gevonden kon worden. De slachtoffers zijn niet in alle gevallen op een locatie achtergelaten door de dader, bijvoorbeeld omdat de dader de lichamen thuis verborgen hield. Dit was in 3 zaken (12%) het geval. In 1 zaak (4%) zijn de lichamen van de slachtoffers niet gevonden. In 3 zaken (12%) is het onbekend waar de lichamen van de slachtoffers zijn gevonden en in 3 zaken (12%) hebben de slachtoffers de ontvoering overleefd, waardoor zij niet zijn achtergelaten.

Gevonden.

Gevonden en overleden. In 18 zaken (72%) zijn beide slachtoffers overleden teruggevonden. In een enkele zaak is 1 slachtoffer overleden teruggevonden. Het andere

slachtoffer is niet gevonden (4%). In 1 zaak heeft 1 slachtoffer het overleefd en is het andere slachtoffer overleden teruggevonden (4%). In twee zaken zijn de slachtoffers nooit gevonden (8%), waarbij in de zaak van de Lyon zusjes vermoedens zijn dat de lichamen van slachtoffers verbrand zijn. In 3 zaken zijn alle slachtoffers levend teruggevonden (12%).

De lichamen van de overleden slachtoffers zijn op verschillende locaties gevonden. Meerdere keren zijn afgelegen locaties in de buitenlucht gebruikt als plek om de slachtoffers achter te laten waardoor lichamen in veel gevallen ook in de natuur zijn gevonden. Namelijk in de bergen (4%), in een wildpark (4%), langs de weg (4%) en bij een spoorweg (4%). In 1 zaak is de schedel van een slachtoffer gevonden bij een berg. De rest van het stoffelijk onderzoek was moeilijk tot niet vindbaar. In 1 zaak (4%) is het overleden slachtoffer gevonden langs een bospad. Het zusje van het slachtoffer is levend in de auto teruggevonden. Verder zijn de slachtoffers in 1 zaak gevonden op de bodem van een ravijn (4%) en in 1 zaak in een greppel (4%). In 3 zaken in een rivier (12%), in 1 zaak in het kanaal (4%) en in een andere zaak is 1 lichaam gevonden in het water. Het andere lichaam is niet teruggevonden (4%). Verder zijn slachtoffers gevonden onder een riooldeksel (4%). In 1 zaak zijn de slachtoffers verbrand teruggevonden in een auto (4%). Verder zijn slachtoffers gevonden in of rondom de directe leefomgeving van de dader, namelijk in de tuin (4%), de schuur (4%), of in de kruipruimte onder het huis van de dader (4%). In 3 zaken (12%) is het onbekend waar de slachtoffers zijn overleden en/of zijn teruggevonden.

Gevonden en levend. In vier zaken (16%) zijn één of meerdere slachtoffers levend teruggevonden. In de eerste zaak zijn slachtoffers gevlucht op een parkeerplaats uit de auto van de dader. In de tweede zaak zijn de slachtoffers ontdekt in de woning van de dader. In de derde zaak eisten de ontvoerders losgeld en zijn de daders gearresteerd en de slachtoffers bevrijd bij de overhandiging van het losgeld. In de vierde zaak is het jongere zusje van het gedode slachtoffer aangetroffen in de auto van de dader die in het bos stond.

Afstand tussen plek ontvoering en vindplaats

De exacte afstand tussen de plek waar de slachtoffers ontvoerd zijn en de vindplaats van de slachtoffers is in veel gevallen onbekend. De zaken waarin de ontvoer- en vindplek wel bekend zijn, zijn op basis van een schatting verwerkt. In de meeste gevallen was de vindplaats van de slachtoffers niet ver van de plek van de ontvoering. In 10 zaken (40%) zijn de slachtoffers een aantal kilometer verderop aangetroffen. Het is onbekend hoeveel kilometer dit was. In 1 zaak wordt geschreven over een afstand van 16 kilometer (4%). Bij 3 zaken (12%) is sprake van een afstand van enkele honderden meters. In 4 zaken (16%) is de afstand tussen de plek van de ontvoering en de vindplek van de slachtoffers ongeveer een uur

rijden. In 1 zaak wordt geschreven over een afstand van 90 kilometer. In de laatste zaak waarbij de afstand bekend is, wordt geschreven over een afstand van honderden kilometers. Bij de overige 5 zaken (20%) is de afstand onbekend of zijn de slachtoffers niet gevonden.

Duur tot bevrijd of gedood

In geen van de gevallen zijn de slachtoffers in vrijheid gesteld door de dader zelf. In vier zaken (16%) hebben slachtoffers het overleefd. In de eerste zaak waren twee slachtoffers na een tijdje rijden ontsnapt uit de auto van de dader. In de tweede zaak werden de slachtoffers na vier dagen bevrijd naar aanleiding van een tip door de bovenbuurvrouw. De slachtoffers zijn in de derde zaak bevrijd door de politie nadat het losgeld was overhandigd. In de vierde zaak werd het jongere zusje van het vermoorde slachtoffer een dag na de ontvoering gevonden in de auto van de dader.

De duur tussen de ontvoering en het overlijden van de slachtoffers verschilt per zaak. In sommige gevallen is deze duur onbekend, bijvoorbeeld doordat de slachtoffers eerst lange tijd vermist waren en later zijn aangetroffen. Dit geldt voor 9 zaken (36%). Het tijdstip van overlijden is daarnaast afhankelijk van autopsiegegevens, die bij een deel van de zaken ontbreken of online niet beschikbaar zijn. In een groot deel van de zaken, namelijk 9 zaken (36%), zijn de slachtoffers dezelfde dag, vaak dezelfde avond, van het leven beroofd. In andere gevallen duurde het iets langer, variërend van enkele dagen tot een week, wat in 5 zaken (20%) voorkwam. Slechts in een enkel geval duurde het langer: 1 zaak (4%) binnen twee weken en 1 zaak (4%) binnen een jaar. In de meeste zaken heeft de dader eerst seksuele handelingen willen uitvoeren met de slachtoffers voordat zij van het leven werden beroofd.

Duur totdat dader gevonden is

In figuur 3 is de tijdsduur af te lezen tussen de dag van de ontvoering en het vinden van de dader. In de zaak van de 'Lyon Sisters' is de dader na 40 jaar gevonden. In de zaak van Laura Bible en Ashley Freeman zijn de daders ook na een lange tijd nog gevonden, namelijk na 19 jaar. Verder zijn de daders in de meeste gevallen gevonden na 1 à 3 jaar. Ook zijn daders binnen enkele maanden, weken en dagen gevonden.

Figuur 3

Tijddlijn waarin daders gevonden zijn vanaf de pleegdatum van de ontvoering⁶

Bewijs

In 20 zaken (80%) is het bekend door welk bewijs de dader gevonden is. Van de overige 5 zaken is in 4 zaken (16%) de dader onbekend en in 1 zaak (4%) is de dader bekend, maar het is onbekend hoe de dader is ontdekt. Daders hebben in 12 zaken een groot aandeel gehad bij het leveren van bewijs. In 1 zaak heeft de dader zichzelf aangegeven na het om het leven brengen van zijn moeder. In 4 zaken hebben de daders de ontvoering opgebiecht aan personen, namelijk aan kennissen, een celgenoot, een priester en een familielid. Deze informatie kwam later terecht bij de opsporingsdiensten. In één zaak wordt omschreven dat de daders pronkten met de daad en ook foto's toonden. In deze specifieke zaak hebben een lange tijd twaalf mensen gezwegen. Een groot deel van deze personen heeft een relatie gehad met de daders of woonde nog met de daders samen. Alle personen die door de politie later zijn ondervraagd benadrukten dat zij door de daders bedreigd werden met de dood als zij naar de politie zouden stappen. In 3 zaken hebben de daders tijdens de ontvoering tegen de slachtoffers over zichzelf verteld, waardoor zij later geïdentificeerd zijn. In een andere zaak is een slachtoffer gevlucht en kon het slachtoffer een goede omschrijving geven van de dader met een aanhouding als resultaat. In een andere zaak vroegen de daders om losgeld, waarna zij tijdens de overdracht werden gearresteerd. In één zaak had de mededader de andere dader neergeschoten waarna de politie door hem is gebeld om alle misdrijven op te biechten. Hierdoor is ook een andere zaak uit de dataset opgelost. In 1 zaak is het lichaam van de dader dichtbij het lichaam van het slachtoffer gevonden. Samen met telefonisch bewijs maakte dit de zaak rond.

In 2 zaken hebben getuigen de opsporingsdienst getipt. In 1 zaak waren de slachtoffers opgesloten in het huis van de dader en is tot een vrijlating kunnen komen door een tip van de bovenbuurvrouw. In een andere zaak is de aandacht getrokken van voorbijgangers doordat een auto in brand stond.

⁶ De zaken gepleegd door daders met meerdere multipale ontvoeringen in de dataset (seriedaders) hebben in de tijddlijn een rode kleur gekregen.

In 4 zaken was forensisch bewijs doorslaggevend, bijvoorbeeld door een dna-match en gevonden vezels van de kleding van de dader op de slachtoffers. In 1 zaak had de dader iemand anders ontvoerd die ontsnapt was. Het DNA van de dader kwam overeen met dna van de slachtoffers. Ook waren er vingerafdrukken gevonden. In een andere zaak waren er al vermoedens dat de persoon de mogelijke dader was. Hij was destijds nauw betrokken bij het onderzoek en had geen kloppend alibi. 20 jaar later was DNA-bewijs doorslaggevend. In een andere zaak was een combinatie van forensisch bewijs, de criminele geschiedenis en handelingen, zoals zich uitlaten over opmerkelijkheden over het delict, doorslaggevend. In een andere zaak zijn haren van het slachtoffer gevonden op de broek van de dader en zijn vezels van de kleding van de dader gevonden op het lichaam van de slachtoffers.

Kenmerken dader

Om een verkennende analyse uit te voeren is een dataset samengesteld van 25 unieke zaken met 41 individuele daders. Sommige daders zijn samen betrokken bij één zaak met dezelfde slachtoffers, als het ware als *hoofdpleger* en *medepleger(s)*. Op het moment dat de daders hun delict pleegden, handelden 13 daders alleen (31,7%) en 25 daders in aanwezigheid van één of meerdere andere daders (61%). Van 3 daders is onbekend of zij samen of alleen handelden (7,3%). De gemiddelde leeftijd van de daders is 32 jaar, met een *range* van 15 tot 53 jaar. Er zijn 13 daders waarvan de leeftijd onbekend is. 37 daders zijn mannelijk (90,2%), 1 dader is vrouwelijk (2,4%) en van 3 daders is het geslacht onbekend (7,3%).

Motief

De motieven van de daders kunnen onderverdeeld worden in twee categorieën: expressief en instrumenteel. In 17 zaken (68%) heeft de dader een seksueel (expressief) motief voor het delict, bij 6 zaken (24%) is het delict gepleegd vanwege een financieel (instrumenteel) motief en bij 2 (8%) zaken komt het motief niet duidelijk naar voren of heeft de dader hier niets over losgelaten.

Criminele geschiedenis

De criminele geschiedenis is bij 22 (53,7%) daders onbekend. Van de overige daders is dit wel bekend (46,3%). Per dader kan er meer dan 1 delict geregistreerd zijn, mocht dit van toepassing zijn. Een seksueel delict kwam 12 keer voor, een geweldsdelict 8 keer, een levensdelict 8 keer en wederom werd 8 keer een vermogensdelict geregistreerd. Een drugsdelict werd 6 keer geregistreerd, 4 keer vernieling, 3 keer een verkeersdelict, 1 keer het bezit van een vuurwapen en 1 keer het verstoren van de openbare orde. Als laatste is er 2 keer een ‘overig’ delict geregistreerd, wat alles behalve de hiervoor genoemde delicten kan

omvatten. Bij 2 daders was er geen sprake van eerder gepleegde delicten, blijkt uit openbare bronnen. Het merendeel van de daders (73%) die voorafgaand aan de ontvoering delicten hebben gepleegd, hebben meer dan 1 delict gepleegd.

Psychopathologische geschiedenis

De diagnoses die bij de daders zijn gevonden kunnen niet met zekerheid als waarheid worden aangenomen, aangezien de resultaten sterk afhankelijk zijn van wat in openbare bronnen gevonden is, welke tests destijds zijn afgenomen en of überhaupt gezocht is naar een diagnose. Deze resultaten worden dan ook enkel verkennend gebruikt.

Bij een groot deel van de daders kon een diagnose of een vermoeden van een diagnose worden gevonden. Er is veelal sprake van comorbiditeit. Bij vijf daders (12,2%) is *psychopathie* vastgesteld, net als een *antisociale persoonlijkheidsstoornis*. Verder kwamen de diagnoses *paranoïde schizofrenie* (2,4%) en *sociopathie* (2,4%), tegenwoordig vaak antisociale persoonlijkheidsstoornis genoemd, voor. Bij een aantal daders zijn meerdere diagnoses van toepassing. Ook waren meerdere daders bekend met verslaving aan drugs en alcohol (4,9%). Meerdere daders zijn, voordat zij de ontvoeringen hebben gepleegd, in behandeling geweest, zoals in een psychiatrische inrichting of psychiatrische jeugdgevangenis. Van twee daders (4,9%) is het bekend dat zij gepoogd hebben om zichzelf van het leven te beroven. Ook worden diverse daders in de openbare bronnen omschreven als manipulatief en als pathologisch leugenaar (9,8%). Bij 1 dader (2,4%) werd gedacht dat sprake was van het *little man syndrome*, wat neerkomt op een minderwaardigheidscomplex, die zich vooral uit middels agressie. Enkele daders, zoals Ed Kemper, vielen op door hun hoge IQ. Bij andere daders was het IQ juist beneden gemiddeld, zoals Francis Heaulme. Hierin was geen patroon te ontdekken met betrekking tot het plegen van multiële ontvoering. Van 14 daders (34,2%) is niet bekend of er psychische problematiek in kaart is gebracht.

Jeugdtrauma

Bij 22 (53,7%) daders zijn tijdens de verkenning concrete bevindingen of signalen van een trauma in de jeugd gevonden. Over het algemeen hebben de meeste daders waarvan de identiteit bekend is problemen gehad in hun jeugd voorafgaand aan het plegen van het delict. Er is sprake van multiproblematiek en er wordt in de openbare bronnen verwezen naar onveilige thuissituaties. 7 daders (17,1%) zijn in hun jeugd mishandeld. Seksueel misbruik komt bij 5 daders (12,2%) voor. Verwaarlozing door 1 of beide ouders is bij 6 daders (14,6%) teruggevonden. Hierbij bleken meerdere daders een strenge vader die alcoholist was te hebben, die hen fysiek en mentaal mishandelde. Ian Huntley en Dean Corll zouden om deze

reden meer naar hun moeder zijn getrokken. Bij Ed Kemper was dit juist andersom; hij zou een goede relatie met zijn vader hebben gehad in tegenstelling tot de relatie met zijn moeder, die haar kinderen van jongs af aan fysiek en mentaal mishandeld heeft. Daarnaast komt problematiek bij beide ouders, bij meerdere dadersvoor. In 1 zaak (2,4%) waren de ouders uit elkaar. De vader was alcoholist en verbaal agressief. Hij had tevens de hond van het gezin verdronken toen de zoon, en latere dader, vijf was. Toen de zoon 6 jaar was, heeft de vader zijn zoon zelf proberen te verdrinken. In enkele gevallen komt naar voren dat daders tijdens hun jeugd al seksueel aangetrokken waren tot jonge kinderen. In 1 zaak (2,4%) vonden ouders dat hun kind pedofiele trekken had. In een andere zaak (2,4%) viel het op dat de dader altijd interesse had in jongere meisjes. Eén dader (2,4%) heeft zijn eigen jongere zusje seksueel misbruikt en is zelf ook seksueel misbruikt door zijn lerares. Een andere dader (2,4%) heeft zijn jonge nichtje misbruikt en stelt ook zelf als kind seksueel misbruikt te zijn, maar wordt hierover niet geloofd doordat hij wordt bestempeld als pathologische leugenaar.

Overkoepelende kenmerken seriedaders

De seriedaders die voorkomen in de zaken van multiële ontvoering hebben een overeenkomstig seksueel motief. In alle zaken hebben de slachtoffers de ontvoering niet overleefd. 2 daders handelden alleen en 2 in het gezelschap van mededaders. De seriedaders hebben naast multiële ontvoeringen ook misdrijven gepleegd waarbij slechts 1 slachtoffer is ontvoerd en is gedood, wat wil zeggen dat de multiële ontvoeringen niet hun enige delict verwant aan ontvoering bleek. Het vermoeden is wel dat D. Corll en J.W. Gacy relatief veel slachtoffers wilden verkrijgen, waardoor het aantrekkelijk kon zijn om twee slachtoffers tegelijk of op dezelfde dag te ontvoeren.

Kenmerken slachtoffers

Er zijn in totaal 50 slachtoffers, waarvan in alle zaken de slachtoffers in tweetallen zijn ontvoerd ($n=25$). Van deze slachtoffers zijn 21 jongens (42%) en 29 meisjes (58%). De leeftijden lopen uiteen van 2 tot 22 jaar. Het 'eerste' slachtoffer in de dataset heeft een gemiddelde leeftijd van 11,9 jaar en het 'tweede' slachtoffer heeft een gemiddelde leeftijd van 11,2 jaar. In alle zaken waren de slachtoffers bekenden van elkaar. In 14 zaken zijn de slachtoffers vrienden of vriendinnen van elkaar (56%) en in 9 zaken zijn de slachtoffers broer en/of zus van elkaar (36%). De overige relaties bestaan uit een liefdesrelatie (4%) en een familierelatie (nicht/neef) (4%).

Locatie onttrekking

In de verkenning zijn twee omgevingen geïdentificeerd waar de slachtoffers van multiële ontvoering zich bevonden voordat zij ontvoerd werden, namelijk in/rondom huis

(/thuis) (6 zaken, 24%) en openbare ruimte (18 zaken, 72%), met de volgende situaties: liftend naar huis/elders (2 zaken), lopend/fietsend naar huis/elders (7 zaken), buiten spelend (5 zaken), in of rondom school (3 zaken) en in het winkelcentrum (1 zaak). In 1 zaak is de omgeving onbekend (4%).

Verkennde analyses

Om erachter te komen hoe de verschillende variabelen zich verhouden tot elkaar, zijn diverse interacties meegenomen in de verkenning. De correlatie tussen het geslacht (0 = man, 1 = vrouw) van slachtoffer 1 en slachtoffer 2 bleek significant ($r = .456, p < .05$). Daarnaast bleek ook de correlatie tussen de leeftijd van slachtoffer 1 en slachtoffer 2 significant te zijn ($r = 2.764, p < .01$). Er zijn geen significante correlaties gevonden tussen zowel het geslacht van de dader en de slachtoffers, als tussen de leeftijd van de dader en de slachtoffers.

Uit het naast elkaar leggen van motief van de dader en leeftijd van de slachtoffers (2 tot 22 jaar) blijkt niet dat daders een specifiek motief hebben wanneer het slachtoffer van een bepaalde leeftijd is. Uit de dataset blijkt een seksueel motief overwegend vaker voor te komen, maar dit valt niet te relateren aan de leeftijd van de slachtoffers. Er kon geen verdere analyse van de data worden uitgevoerd door statistische belemmeringen.

Ook is onderzocht of sprake was van wapengebruik en of er een significant grotere proportie van geweld *met* wapen kon worden gezien ten opzichte van geen wapen bij slachtoffer 1 en/of 2. Er is in beide gevallen geen sprake van een significant grotere proportie wapengebruik. Bij slachtoffer 1 was er sprake van wapengebruik in 8 zaken en bij slachtoffer 2 waren dit er tevens 7. In de overige gevallen was er of sprake van *geen* wapengebruik of was het onbekend of een wapen is gebruikt.

Discussie

In dit onderzoek is multiële ontvoering van slachtoffers tot 25 jaar geanalyseerd, met specifieke aandacht voor de kenmerken van de slachtoffers, de daders en de algemene kenmerken van de ontvoeringszaken in het algemeen. De zaken zijn geanalyseerd aan de hand van de volgende onderzoeksvraag: *Welke specifieke kenmerken van multiële ontvoering kunnen bij zaken met slachtoffers tot 25 jaar geïdentificeerd worden door middel van open bronnenonderzoek?* Aangezien enkel gebruik is gemaakt van openbare bronnen binnen een afgebakend tijdsbestek, zijn hoogstwaarschijnlijk niet alle relevante zaken meegenomen. Dit betekent dat ontvoeringen buiten het bereik van de gebruikte databronnen kunnen vallen, vooral zaken uit niet-Westerse landen, omdat dergelijke informatie regelmatig in Westerse bronnen minder toegankelijk is. Ondanks deze beperking biedt het onderzoek een eerste verkenning van het onderbelichte fenomeen *multiële ontvoering*. Een belangrijke

kanttekening is dat in de bestaande literatuur geen specifieke informatie is gevonden over ontvoeringen waarbij twee of meer kinderen tegelijkertijd worden meegenomen. Er is gestreefd om met de beschikbare informatie een beeld te schetsen van algemene kenmerken van multiële ontvoeringen, evenals een schets van de daders en van de slachtoffers. Seriedaders en hun medeplegers zijn grotendeels buiten beschouwing gelaten, om zo de focus te behouden op unieke ontvoeringszaken en een meer representatieve dataset te garanderen. De dataset omvat 25 unieke zaken met 41 individuele daders en 50 slachtoffers. Naast de beperkingen in de databronnen, was er sprake van statistische beperkingen. Veel data waren niet normaal verdeeld, waardoor uitgebreide statistische analyses moeilijk uitvoerbaar waren. Daarom is ervoor gekozen om de resultaten vooral descriptief te presenteren en analyses enkel toe te passen waar mogelijk.

Kenmerken van de zaak

Wanneer het gaat over vergaarde informatie met betrekking tot de zaak, dan valt op dat er bijna elke vijf jaar minstens één multiële ontvoering plaatsvindt. De meeste ontvoeringen vonden plaats tussen 1970 en 1980, een periode waarin verschillende seriemoordenaars actief waren. Multiële ontvoeringen blijken in Westerse landen meer frequent voor te komen, maar er is geen concrete conclusie te trekken over andere regio's vanwege de beperkingen van de gebruikte bronnen. Het is aannemelijk dat in meer landen zaken van multiële ontvoeringen hebben plaatsgevonden die niet vindbaar zijn in de, in dit onderzoek gebruikte, openbare bronnen en zoektermen. Dit kan verklaarbaar zijn door het gebruik van openbare databronnen die enkel in Westerse landen beschikbaar of goed toegankelijk zijn en nieuwsberichten die niet in meerdere talen zijn geschreven. Om deze reden kunnen er geen harde conclusies getrokken worden rondom de landen waarin dergelijke zaken hebben plaatsgevonden. Ook zijn er met name ontvoeringen die de dood tot gevolg hebben gehad of ontvoeringen die een lange tijd hebben geduurd in de dataset opgenomen. Over kortere ontvoeringen wordt wellicht minder geschreven in openbare bronnen, evenals wanneer een afloop niet fataal is, in verband met journalistieke 'relevantie' wat kan zorgen voor een publicatiebias (Gekoski et al., 2012 ; Miller, 2014).

De locatie van de ontvoeringen lijkt beïnvloed door praktische factoren zoals nabijheid, tijd en de middelen van de dader, waaronder vervoer (Boudreaux et al., 2000). Daders maken keuzes die hun eigen veiligheid en het gemak van het plegen van de misdaad ten goede komen, waarbij ze bijvoorbeeld locaties kiezen die ze goed kennen en waar ze zich comfortabel voelen. Dit kan verklaren waarom ontvoeringen vaak plaatsvinden in de directe omgeving van de dader of in gebieden die ze goed kunnen monitoren, zoals in hun eigen huis,

een tuin of een afgelegen gebied (Finkelhor et al., 2002). In deze verkenning zijn slachtoffers in de meeste gevallen vanuit een straat, auto of ander voertuig meegenomen, gevolgd door een park of bosgebied of ander soort openbare ruimte. De slachtoffers in de dataset waren vooral lopend of fietsend onderweg ergens naartoe toen zij ontvoerd werden. Verder waren zij buiten aan het spelen, aan het liften, of zijn zij onttrokken in of rondom school of vanuit een openbare ruimte. Het is niet mogelijk om deze resultaten goed te vergelijken met de bestaande literatuur, aangezien onbekend is of de locaties voor de dader bekend waren. Toch kan over huidig onderzoek gesteld worden dat de daders gebruikmaken van gebieden die zij zelf goed kenden aangezien de afstand tussen de plek van de ontvoering en de plaats waar slachtoffers zijn vastgehouden of direct vermoord, indien bekend, vaak niet ver van elkaar vandaan lag. In 64% van de gevallen werd een auto gebruikt om slachtoffers te ontvoeren, wat aangeeft dat voertuigen cruciaal zijn voor de daders om zich snel en efficiënt van de plaats delict te verwijderen.

De locaties waar slachtoffers zijn vastgehouden variëren van een plek die relatief afgelegen of geïsoleerd was, zoals huizen of voertuigen, wat de dader meer controle gaf over het slachtoffer (Boudreaux et al., 1999). In sommige gevallen worden slachtoffers langere tijd vastgehouden, wat ook blijkt uit eigen onderzoek, waarin sommige daders de slachtoffers in hun eigen woning of een andere geïsoleerde ruimte zoals een kelder of een trailer vasthielden. Hoewel gedetailleerde informatie over specifieke locaties ontbreekt in de literatuur, is de beschikbare data waardevol voor het identificeren van patronen. Slachtoffers werden in deze verkenning vaak gedood in het huis of de auto van de dader, maar ook op afgelegen plekken in de natuur. In sommige gevallen zijn de lichamen nooit gevonden, zoals in de zaak van de Lyon-zusjes.

Hanfland et al. (1997) en Boudreaux et al. (1999) beschrijven dat een groot percentage van de slachtoffers binnen de eerste 24 uur na de ontvoering gedood wordt. Dit wordt ook bevestigd in de gegevens van eigen onderzoek, waar een meerderheid van de slachtoffers binnen een dag na de ontvoering om het leven werd gebracht. Dit legt de nadruk op de urgentie waarmee ontvoeringszaken moeten worden behandeld, waarbij de eerste uren van het onderzoek van cruciaal belang kunnen zijn voor het veiligstellen van de slachtoffers en het voorkomen van een fatale afloop.

Volgens Jones et al. (2023) is er in de *bestaande* literatuur niet een eenduidig beeld over de relatie tussen daders en slachtoffers. Het ontbreken van een ‘relatie’ bij veel zaken in deze verkenning, en tevens reeds gepubliceerde onderzoeken, heeft mogelijk te maken met het ontbreken van zaken met parentaal of familiaal daderschap. In zaken waar er wel sprake

is van parenteraal of familiaal daderschap, is de relatie tussen dader en slachtoffer uiteraard duidelijk en is er ook altijd sprake van een bepaalde relatie. Echter, dergelijke zaken zijn dusdanig uniek, dat deze vaak apart worden onderzocht. Ook in huidig onderzoek zijn enkel non-parentale en non-familiaire kindontvoeringen meegenomen. In 72% van de zaken was geen sprake van een persoonlijke relatie tussen de dader en het slachtoffer. In slechts drie zaken (12%) waren de slachtoffers bekenden van de dader, zoals burens of kennissen. Dit is vergelijkbaar met onder andere het onderzoek van Nethery (2004), waar in 80% van de zaken van non-familiaire ontvoering met moord als gevolg, geen sprake was van een ‘relatie’.

Volgens Kaufman et al. (1998) gebruiken ontvoerders regelmatig lokmiddelen, trucjes of fysieke kracht om het slachtoffer te ontvoeren. In de zaken van multiële ontvoering werd het overgrote deel van de slachtoffers gelokt en was er sprake van een bepaald pressiemiddel. Vooral een smoes of verzonnen verhaal, gevolgd door het aanbieden van een lift, kwam voor in de zaken. In de overige gevallen was er sprake van het aanbieden van geld in ruil voor werk of seks, werden de slachtoffers onder dreiging van geweld meegenomen of was er sprake van een misbruikte vertrouwensband tussen dader en slachtoffers. Echter, de laatste twee ‘pressiemiddelen’ komen in huidig onderzoek nauwelijks voor. De resultaten uit huidig onderzoek lijken dus overeen te komen met wat Kaufman et al. (1998) aangeeft in zijn onderzoek, wat betekent dat daders in de huidige tijd slachtoffers nog steeds ‘in de val lokken’ met trucjes, lok- en pressiemiddelen. In de moderne tijd moet rekening worden gehouden met het feit dat daders zich makkelijker online kunnen verschuilen achter een niet-bestaande identiteit en zo de slachtoffers met een verzonnen verhaal of truc naar een locatie kunnen lokken, ook wel *grooming* genoemd (Urbas, 2010). Ook in huidig onderzoek is hier sprake van. Zie hiervoor de zaak uit 2023.

In het onderzoek van Beasley et al. (2009) zijn 58% van de slachtoffers om het leven gebracht. Iets meer dan de helft van de slachtoffers overleeft de ontvoering dus niet. In de zaken van multiële ontvoering in deze verkenning is dit tevens het geval, aangezien de meeste slachtoffers de ontvoering niet hebben overleefd. Dit geldt voor 84% van het eerste slachtoffer en 76% van het tweede slachtoffer. Dit percentage valt zelfs hoger uit wanneer de slachtoffers die nog niet zijn teruggevonden, maar vermoedelijk zijn overleden, hierbij worden opgeteld. Er moet rekening worden gehouden met een mogelijke publicatiebias (Gekoski et al., 2012 ; Miller, 2014), die van invloed kan zijn op het hoge aantal overleden slachtoffers in de dataset. In een klein deel van de zaken zijn één of meerdere slachtoffers levend teruggevonden. Opvallend is dat in geen van de zaken slachtoffers zijn vrijgelaten door de dader zelf.

De duur tussen de ontvoering en het overlijden van de slachtoffers is in sommige gevallen onbekend, bijvoorbeeld doordat de slachtoffers eerst lange tijd vermist waren en later zijn aangetroffen. Deze informatie is afhankelijk van autopsiegegevens die bij veel van de zaken ontbreken in openbare bronnen, waardoor deze variabele moeilijk te onderzoeken was. In een relatief groot deel van de zaken zijn de slachtoffers op dezelfde dag of avond van de ontvoering van het leven beroofd. In sommige zaken duurde het iets langer totdat de slachtoffers werden gedood. Dit verschilde van enkele dagen tot maanden.

In de meeste zaken heeft de dader eerst seksuele handelingen willen uitvoeren met de slachtoffers voordat zij van het leven werden beroofd. De meeste slachtoffers zijn door wurging om het leven gekomen, of een combinatie van wurging en een andere vorm van geweld. Uit de literatuur blijkt dat daders soms de voorkeur hebben om het slachtoffer te doden met de blote handen. Dit is vooral het geval wanneer de dader een seksueel motief heeft (Kim et al., 2023). In dit onderzoek hebben een groot deel van de zaken een seksueel motief en hebben bijna alle zaken met wurging als doodsoorzaak een seksueel motief. Al heeft de dader niet altijd de voorkeur voor wurging als doodsoorzaak.

In bijna een derde van de gevallen had de dader een wapen bij zich tijdens de ontvoering. De aanwezigheid van een wapen betekent echter niet altijd dat het ook daadwerkelijk gebruikt wordt, wat in lijn is met het onderzoek van Tillyer et al. (2015). Het wapen kan ook alleen dienen om dwang uit te oefenen. Volgens Finkelhor & Omrod (2000) is het echter waarschijnlijker dat non-familiaire ontvoerders een wapen gebruiken bij het plegen van de misdaad. Ander onderzoek toont aan dat non-familiaire ontvoerders doorgaans een vuurwapen of mes meenemen naar de plaats delict (Asdigian et al., 1995; Walsh et al., 2016).

De meeste daders die zijn gevonden, werden binnen 1 tot 3 jaar na de ontvoering opgespoord. In sommige gevallen werd de dader al binnen maanden, weken of zelfs dagen geïdentificeerd, maar het komt ook voor dat de dader pas na tientallen jaren wordt gevonden. De oplosbaarheid van misdrijven, en vooral van complexe zaken zoals moorden en ontvoeringen, wordt beïnvloed door diverse factoren. In lijn met eerdere literatuur (Mopas, 2007; Brown et al., 2010) blijkt dat *forensisch* bewijs belangrijk is, maar het is niet altijd de doorslaggevende factor bij het oplossen van zaken. Een opvallende bevinding is dat de daders in verschillende zaken een actieve rol hebben gespeeld bij het verstrekken van bewijs. Dit komt overeen met de inzichten van Van Leiden en Ferwerda (2006), die benadrukken dat nieuwe informatie, vaak van getuigen of de daders zelf, cruciaal kan zijn voor het oplossen van cold cases. In huidig onderzoek blijkt dat daders uit diverse zaken hun daden hebben opgebiecht aan anderen, zoals kennissen, een priester of medegedetineerden. Dit toont aan

dat de behoefte van daders om informatie te delen of te pronken met hun daden een belangrijke rol kan spelen in de opsporing. In sommige gevallen werd de informatie een lange tijd nadat het delict plaatsvond aan de politie doorgegeven, wat de noodzaak van geduld en doorzettingsvermogen in het opsporingsproces benadrukt. Daarnaast blijkt getuigeninformatie, zoals tips van omstanders, essentieel voor de opsporing. Dit onderstreept het belang van burgerparticipatie, zoals ook gesteld door Cornelissen en Ferwerda (2010). Forensisch bewijs, zoals DNA-analyse, speelt echter ook een belangrijke rol in het oplossen van zaken, maar is vaak slechts een onderdeel van een breder geheel.

Goed gedocumenteerde zaken maken heropening en het gebruik van moderne technieken gemakkelijker, maar bij oudere zaken ontbreken vaak gedetailleerde gegevens, wat het toepassen van moderne technologieën bemoeilijkt. Er wordt vermoed dat deze moeilijkheid ook geldt voor de oudere zaken van multiële ontvoeringen in de dataset. Ten slotte blijft de menselijke factor, zoals de gedragingen van de dader en informatie van getuigen, cruciaal in het opsporingsproces. Een holistische benadering, waarbij technologie, forensisch bewijs en menselijke gedragingen samenkomen, kan in dit geval essentieel zijn om zaken van multiële ontvoering op te lossen. Een kritische kanttekening hierbij is dat in openbare bronnen niet altijd even nauwkeurig wordt aangegeven waar de doorslaggevende informatie over de dader vandaan komt en welke factoren uiteindelijk naar de dader hebben geleid. Dit kan een vertekend beeld geven van het gebruik van bepaalde bewijsmiddelen. In vervolgonderzoek is het daarom van belang om hier aandacht aan te besteden, om zo steeds beter in kaart te brengen welk scala aan factoren uiteindelijk naar de dader leiden.

Kenmerken van de dader

Wanneer gekeken wordt naar de vergaarde informatie met betrekking tot de dader, wordt duidelijk dat de gemiddelde leeftijd van 32 en een leeftijdsrange van 15 tot 53 jaar iets hoger ligt dan de gemiddelde leeftijd van daders van enkelvoudige kinderonvoeringen. In eerder onderzoek lag dit rond de 28 jaar (Boudreaux et al., 1999; Brown et al., 2006) of onder de 30 jaar (Beyer & Beasley, 2003; Hanfland et al., 1997). De leeftijdsrange loopt in dit onderzoek van 15 tot 53 jaar. Eerder onderzoek geeft aan dat daders van kinderonvoering overwegend mannelijk zijn, namelijk in 87% van de zaken (Boudreaux et al., 1999). In huidig onderzoek zijn de multiële ontvoeringen op één dader na alleen door mannelijke daders gepleegd, waardoor dit percentage hoger ligt. In huidig onderzoek maken echter aanzienlijk minder daders deel uit van de dataset in vergelijking met het onderzoek van Boudreaux et al. (1999). In alle zaken was sprake van ten minste één mannelijke dader. De meeste daders handelden in de aanwezigheid van een mededader. 13 daders handelden alleen. In de

literatuur is geen eenduidig beeld aanwezig over het aantal daders dat een non-familiaire kindertoonvoering pleegt. Er wordt verwezen naar daders die vooral alleen handelden (Gallagher et al., 2008; Warren et al., 2021), terwijl Walsh et al. (2016) ondervonden dat bij alle soorten ontvoeringen vaker meerdere daders betrokken waren, wat overeenkomt met onderzoek naar CAM-zaken (Asdigian et al., 1995; Beasley et al., 2009). In de literatuur wordt duidelijk dat in zaken met meerdere betrokken daders in iets meer dan de helft van de gevallen een vrouwelijke dader betrokken was (Gallagher et al., 2008). In huidig onderzoek is dit percentage een stuk lager, omdat er enkel sprake is van één vrouwelijke dader in een zaak met meerdere mannelijke daders.

In deze verkenning is het motief overwegend seksueel en anders financieel. Deze bevindingen komen overeen met het onderzoek van Soothill et al. (2007) waaruit blijkt dat ontvoering met (seksueel) geweld veel vaker voorkomen dan de standaard 'losgeldontvoering'. Ook komt dit overeen met onderzoek van Boudreaux et al. (1999) en Erickson en Friendship (2002), waarin in twee derde van de non-familiaire ontvoeringszaken seksueel gemotiveerd waren. Dat het motief grotendeels seksueel is bij non-familiaire ontvoering, blijkt ook uit de systematische review van Jones et al. (2023) en het onderzoek van Warren et al. (2021). Deze studies hebben alleen betrekking op zaken uit Amerika en Groot-Brittannië. De huidige dataset is dan wel kleiner van aard, maar wel meer wereldwijd verspreid. Ondanks deze eigenschappen komen de resultaten nagenoeg overeen. Om terug te komen op de tweedeling in soorten motieven van Webster (2007), is in de zaken van multiële ontvoering vooral sprake van een expressief motief door het aandeel van ontvoeringen met seksuele bedoelingen. Ook komen multiële ontvoeringen met een instrumenteel motief voor waarbij de ontvoerde persoon als sleutel gebruikt wordt om een ander doel te verwezenlijken, verwijzend naar de ontvoeringen met financieel motief. Vrouwelijke daders handelen veelal vanuit een emotionele drijfveer (Boudreaux et al., 1999), wat overeenkomt met het motief van het enige vrouwelijke slachtoffer in de dataset. Het is belangrijk op te merken dat we in dit onderzoek beperkt zijn gebleven tot de motieven die uit de beschikbare daden en informatie gedestilleerd konden worden. Het is echter mogelijk dat er ook andere motieven hebben gespeeld die niet expliciet in de analyse zijn meegenomen. Dit vormt een beperking van de studie en benadrukt de noodzaak van verder onderzoek naar onderliggende en minder zichtbare drijfveren.

Volgens Brown et al. (2006) heeft bijna de helft van de kindontvoerders een criminele geschiedenis waarbij kinderen slachtoffer waren, zoals seksueel misbruik. Wat betreft de criminele geschiedenis vóór het plegen van de multiële ontvoering is in huidig onderzoek

van de helft van de daders onbekend welke delicten zij eerder hebben begaan. Van de overige daders is dit wel gevonden. In de gevonden criminele geschiedenis kwam een seksueel delict het meest voor, gevolgd door een geweldsdelict, een vermogensdelict, vernieling en andere soorten criminaliteit. Het merendeel van deze daders heeft meer dan één delict gepleegd, wat duidt op een patroon van crimineel gedrag.

Verschillende studies wijzen erop dat daders van kinderonvoeringen traumatische jeugdervaringen hadden, zoals mishandeling, verwaarlozing of seksueel misbruik (Beyer & Beasley, 2003; Warren et al., 2021). Dit komt ook naar voren in het eigen onderzoek, waarbij meer dan de helft van de daders aanwijzingen voor jeugdtrauma's werden gevonden. In sommige gevallen waren de daders zelf slachtoffer van misbruik, wat kan bijdragen aan het begrijpen van hun later ontwikkelde criminele gedragingen. De aanwezigheid van dergelijke traumatische ervaringen kan de motivatie van de dader beïnvloeden en bijdragen aan het ontstaan van antisociaal gedrag. Bovendien komt uit de literatuur naar voren dat een groot aantal daders psychopathologische aandoeningen heeft, zoals antisociale persoonlijkheidsstoornissen of psychopathie (Beyer & Beasley, 2003). De psychopathologische geschiedenis van de daders is in dit onderzoek meegenomen op basis van informatie die in openbare bronnen beschikbaar was. De gevonden diagnoses kunnen niet met zekerheid als waarheid worden aangenomen, aangezien de resultaten afhankelijk zijn van wat openbare bronnen, welke tests destijds bij de daders zijn afgenomen en of een dader überhaupt gediagnosticeerd is. Bij een groot deel van de daders kon een diagnose of vermoeden van een diagnose online gevonden worden. Bij meerdere daders is psychopathie vastgesteld net als een antisociale persoonlijkheidsstoornis. Over het algemeen hebben de meeste daders waarvan de identiteit bekend is problemen gehad in hun jeugd voorafgaand aan het plegen van het delict. Er is veelal sprake van multiproblematiek en er wordt in de openbare bronnen verwezen naar een onveilige thuissituatie. Ook verslavingsproblematiek kwam met regelmaat voor. Dit benadrukt de complexiteit van het profiel van de dader en de noodzaak voor een multidimensionale benadering bij het begrijpen van hun motieven en gedragingen.

Kenmerken van de slachtoffers

Wanneer we het hebben over de vergaarde informatie met betrekking tot de slachtoffers, wordt duidelijk dat in deze dataset alleen tweetallen zijn ontvoerd. Dit kan een gevolg zijn van de zoekvraag die is gedaan in open bronnen, waarbij niet uitdrukkelijk is gezocht naar 'drie, vier, vijf, etc.' slachtoffers. In de literatuur is geen informatie beschikbaar over multiële ontvoering, ook wel meerdere ontvoerde slachtoffers, bij non-familiaire

kindontvoeringen. Hanfland et al. (1997) vonden dat het slachtoffer van ontvoering in de leeftijd van 3 tot 18 jaar drie keer vaker een meisje dan een jongen was. Boudreaux et al. (1999) ontdekten dat meisjes (70%) vaker het slachtoffer zijn van ontvoeringen dan jongens (30%), met uitzondering van de jongste kinderen (0-3 jaar), waar jongens vaker slachtoffer zijn. De dataset van deze verkenning bestaat uit iets meer meisjes dan jongens, wat in lijn is met de bevindingen in de literatuur. De relatie tussen het geslacht van de slachtoffers is significant, waarbij tevens meestal slachtoffers van hetzelfde geslacht worden ontvoerd. De leeftijd van de slachtoffers in de dataset varieert van 2 tot 22 jaar, met een gemiddelde leeftijd van 11,9 jaar voor het eerste slachtoffer en 11,2 jaar voor het tweede slachtoffer. Er moet hierbij rekening gehouden worden met de gestelde maximum leeftijd van 25 jaar. In de literatuur wordt beschreven dat oudere kinderen, die vaak onder minder toezicht staan van een volwassene, vaker dan jonge kinderen het doelwit zijn van ontvoeringen (Boudreaux et al., 2000). In de huidige dataset zijn de gemiddelde leeftijden van de slachtoffers overeenkomstig met de leeftijdsgroepen die in eerdere studies als kwetsbaar worden beschouwd. Meisjes tussen de 14 en 18 jaar worden vaak genoemd als het meest voorkomende doelwit van seksueel gemotiveerde ontvoeringen (Boudreaux et al., 1999; Miller et al., 2008; Warren et al., 2021). In de literatuur wordt benadrukt dat het mogelijk is dat de beslissing om al dan niet te ontvoeren afhangt van de omstandigheden en de context van het criminele evenement, en minder van het slachtoffer zelf (Horan & Beauregard, 2018). In huidig onderzoek kon de interactie tussen motief en geslacht of leeftijd wegens statistische beperkingen niet onderzocht worden. Er is wel naar motief en leeftijd los van elkaar gekeken, maar vanwege de statistische beperkingen worden hier geen conclusies aan verbonden. Om te bepalen of er een samenhang bestaat tussen de leeftijden van de slachtoffers en het motief van de dader, is verder onderzoek nodig.

De slachtoffers waren in alle zaken bekenden van elkaar, waarvan in meer dan de helft van de zaken sprake was van een vriendschappelijke relatie. Verder was het overgrote deel van de rest van de slachtoffers broer en/of zus van elkaar. In eerder onderzoek is hier geen informatie over gevonden, waardoor het niet mogelijk is om dit aspect verder te verkennen en te vergelijken met eerdere onderzoeken. Om deze reden vereist de relatie tussen de slachtoffers meer onderzoek.

Door enkel gebruik te maken van openbare bronnen konden bepaalde variabelen niet goed worden verkend, zoals de criminele geschiedenis van de dader en de vindplek van het slachtoffer. Finkelhor en Ormrod (2000) merken op dat verwarring over kindontvoeringen ontstaat door het gebrek aan betrouwbare statistieken. Het gebruik van politiegegevens zou

meer duidelijkheid kunnen geven over multiële ontvoering. De keerzijde van het enkel gebruiken van politiegegevens kan ook zijn dat zaken van multiële ontvoering gemist worden, doordat ze vaak samenhangen met andere misdrijven zoals moord of seksueel geweld, wat ertoe leidt dat ze niet opgemerkt worden in prevalentieonderzoeken (Jones et al., 2023). Idealiter zou een combinatie van beide gegevensbronnen zijn gebruikt. Deze verkenning is een eerste stap in het vergaren van meer kennis over multiële ontvoering. Aangezien de verkenning op wetenschappelijk niveau nog niet volledig inzicht biedt in dit onderwerp, wordt een oproep gedaan voor verder onderzoek naar specifieke gevallen van ontvoeringen.

Door het gebrek aan informatie kon niet onderzocht worden waarom daders ervoor kiezen om meer dan één slachtoffer te ontvoeren. Deze informatie kan waardevol zijn om meer inzicht te krijgen in de motieven van de daders. In de onderzochte zaken blijkt dat de twee slachtoffers vaak seksueel misbruikt werden, wat suggereert dat seksuele drang mogelijk een rol speelt in de motivatie om meerdere slachtoffers te ontvoeren. Daarnaast zou de gelegenheid, zoals wanneer twee kinderen samen buiten speelden, ook een bepalende factor kunnen zijn. Aangezien deze verkenning wetenschappelijk gezien niet voldoet aan het kunnen schetsen van een beeld over multiële ontvoering, wordt de oproep gedaan om in de wetenschap meer verdieping te geven aan specifieke gevallen van ontvoering. Elke 5 jaar vindt volgens deze dataset minstens één multiële ontvoering plaats. De laatste zaak in de dataset heeft zich een jaar geleden afgespeeld, waardoor kennis over multiële ontvoering nog steeds nodig is.

Hoewel de eerder genoemde kanttekeningen van toepassing zijn, vormt deze verkenning een waardevolle bijdrage aan de bestaande literatuur over kindontvoeringen, in het bijzonder over multiële ontvoeringen. Er is specifiek geprobeerd om zo veel mogelijk variabelen te onderzoeken, waardoor met deze verkenning veel inzicht is vergaard over de kenmerken van de zaak, de daders en de slachtoffers.

Conclusie

Multiële ontvoering is een relatief onderbelicht fenomeen in de criminologische literatuur. Toch blijkt uit zowel historische als recente zaken, zoals de ontvoeringen van Kim en Ken Heyrman en de tragische gebeurtenis rondom Malek en haar zusje, dat er nog steeds een dringende behoefte is aan meer onderzoek naar dit type misdrijf. Dit onderzoek heeft een eerste stap gezet door middel van een verkennend onderzoek in het begrijpen van het fenomeen multiële ontvoering van slachtoffers tot 25 jaar. Met een analyse van openbare bronnen is inzicht verkregen in algemene kenmerken van deze ontvoeringszaken, de daders

en de slachtoffers. Hoewel de gebruikte dataset beperkingen kent door de afhankelijkheid van openbare gegevens en het afgebakende tijdsbestek, biedt het onderzoek waardevolle inzichten in dit onderbelichte onderwerp.

Een belangrijke bevinding is dat multi-pele ontvoeringen voornamelijk plaatsvinden in Westerse landen, wat waarschijnlijk te maken heeft met de beschikbaarheid van openbare bronnen in deze regio's. Het is echter aannemelijk dat dergelijke zaken ook in andere delen van de wereld voorkomen, maar onvoldoende gedocumenteerd zijn. De oververtegenwoordiging van ontvoeringen met dodelijke afloop in de dataset wijst op een mogelijke publicatiebias, die ook verklaard kan worden door de manier waarop dergelijke zaken worden gedocumenteerd in nieuwsberichten en openbare bronnen. Daders hebben in dit onderzoek de voorkeur om locaties te kiezen die zij goed kennen, zoals hun directe omgeving of afgelegen plekken, voor het vastgehouden en ombrengen van slachtoffers. De ontvoeringen vonden vaak plaats op openbare locaties zoals straten, parken en nabij schoolomgevingen, waarbij lokmiddelen zoals het aanbieden van een lift veelvuldig werden ingezet. Dit wijst op de rol van praktische factoren, zoals de nabijheid van het slachtoffer en het gemak van vervoer, bij het plannen van deze misdrijven. Daders maakten in een aanzienlijk aantal gevallen gebruik van een voertuig om zich snel van de plaats delict te verwijderen. Wanneer slachtoffers werden teruggevonden, was de locatie meestal niet ver van de ontvoeringsplek, wat suggereert dat daders hen binnen een klein geografisch gebied hielden. Er bleek vaak geen persoonlijke relatie tussen dader en slachtoffer, wat in lijn is met eerdere studies naar non-familiaire ontvoeringen.

De daders waren overwegend man, met een gemiddelde leeftijd van 32 jaar, wat hoger is dan de gemiddelde leeftijd van daders in enkelvoudige kinderontvoeringen. Meestal handelden zij samen met een mededader en was het seksueel motief het meest voorkomende motief, wat in lijn ligt met eerder onderzoek naar non-familiaire ontvoeringen. Daarnaast blijkt dat een aanzienlijk aantal daders een jeugdtrauma en een criminele of psychopathologische voorgeschiedenis heeft, vaak met een focus op seksuele en geweldsdelicten. Deze informatie is echter niet volledig betrouwbaar en vereist verder onderzoek.

De slachtoffers waren in bijna alle gevallen tweetalen van ongeveer 11 jaar oud, vaak van hetzelfde geslacht en bekenden van elkaar. De meeste slachtoffers overleefden de ontvoering niet, waarbij een groot aantal werd gedood binnen 24 uur na de ontvoering, vaak door wurging. Dit benadrukt het urgente karakter van het snel en efficiënt behandelen van dergelijke zaken, waarbij de eerste uren van het onderzoek cruciaal kunnen zijn.

Hoewel de dataset niet volledig representatief is voor alle gevallen van multipele ontvoering, biedt het onderzoek waardevolle inzichten en bevestigt het patronen die eerder in de literatuur zijn beschreven. Nog altijd zijn zaken van multipele ontvoering niet opgelost. Het kan waardevol zijn om de vergaarde kennis aan deze zaken te toetsen. De resultaten benadrukken de noodzaak voor verder onderzoek naar dit fenomeen, bij voorkeur met een combinatie van openbare en politiedata om een vollediger beeld te krijgen van de kenmerken en dynamiek van multipele ontvoeringen. Wellicht kan verder onderzoek ook antwoord geven op de vraag waarom daders van non-familiaire kindontvoeringen meer dan één slachtoffer ontvoeren.

Tot slot onderstreept dit onderzoek de behoefte aan gestandaardiseerde registratie en documentatie van non-familiaire multipele ontvoeringen om een betere wetenschappelijke onderbouwing te bieden en effectieve preventiestrategieën te ontwikkelen.

Literatuur

- Allsop, C. (2017). Cold case homicide reviews. In *The Handbook of Homicide* (pp. 566–577).
- Asdigian, N. L., Finkelhor, D., & Hotaling, G. (1995). Varieties of nonfamily abduction of children and adolescents. *Criminal Justice and Behavior*, 22(3), 215-232.
- Beasley, J. O., Hayne, A. S., Beyer, K., Cramer, G. L., Berson, S. B., Muirhead, Y., & Warren, J. I. (2009). Patterns of prior offending by child abductors: A comparison of fatal and non-fatal outcomes. *International Journal of Law and Psychiatry*, 32(5), 273-280.
- Beauregard, E., & Chopin, J. (2020). The lesser of two evils? Sexual homicide as an “hybrid” offense. *Journal of Criminal Justice*, 71, 101722.
- Beauregard, E., & Chopin, J. (2023). Target Selection and Crime Characteristics: A Comparison of Sexually Motivated Abduction Cases to Nonsexual Abduction Cases and Non Abduction Sexual Cases. *Criminal Justice and Behavior*, 50(6), 891-910.
- Beyer, K. & Beasley, J. (2003). Nonfamily child abductors who murder their victims: Offender demographics from interviews with incarcerated offenders. *Journal of Interpersonal Violence*, 18, 1167-1188.
- Blondeel, E., & De Bondt, W. (2019). Le civil tient le criminel en état: het belang van het kind in zaken van internationale parentale ontvoering. *FAMILY & LAW*, (Jul-Sep).
- Boudreaux, M. C., Lord, W. D., & Dutra, R. L. (1999). Child abduction: Aged-based analyses of offender, victim, and offense characteristics in 550 cases of alleged child disappearance. *Journal of Forensic Sciences*, 44(3), 539-553.
- Boudreaux, M. C., Lord, W. D., & Etter, S. E. (2000). Child abduction: An overview of current and historical perspectives. *Child Maltreatment*, 5(1), 63-71.
- Brown, K. M., Keppel, R. D., Weis, J. G., & Skeen, M. E. (2006). Investigative case management for missing children homicides: Report II. Washington, DC: Attorney General of Washington and US Department of Justice.
- Brown, K. M., & Keppel, R. D. (2012). Child abduction murder: The impact of forensic evidence on solvability. *Journal of Forensic Sciences*, 57(2), 353–363.
- Chopin, J., & Beauregard, E. (2020a). Elderly sexual abuse: An examination of the criminal event. *Sexual Abuse*, 32(6), 706–726.
- Collie, C. J. R., & Greene, K. S. (2017). Examining offender, victim and offence characteristics in cases of stranger child abduction: An exploratory comparison of attempted and completed cases using publicly available data from the UK. *Aggression and violent behavior*, 35, 73-82.

- Collie, C. J. R., & Greene, K. S. (2019). Examining modus operandi in stranger child abduction: a comparison of attempted and completed cases. *Journal of investigative psychology and offender profiling*, 16(2), 91-109.
- Cornelissen, A., & Ferwerda, H. (2010). Burgerparticipatie in de opsporing: Een onderzoek naar de aard, werkwijzen en opbrengsten. *Politiekunde*, 30. Bureau Beke.
- DeSa, T. M. (2015). Child Abductors Who Have Killed Their Victims: A Theoretical Approach to Spatial Analysis. City University of New York.
- d'Hooghe, L. M., & Ruitenberg, G. C. A. M. (2022). Ontvoerd... of toch niet?: Toepassing van artikel 3 Haags Kinderontvoeringsverdrag door de Nederlandse rechter. *Tijdschrift voor Familie-en Jeugdrecht (FJR)*, 2022(9), 236-242.
- Dhingra, K., & Boduszek, D. (2013). Psychopathy and criminal behaviour: A psychosocial research perspective. *Journal of Criminal Psychology*, 3(2), 83-107.
- Douglas, J., Ressler, R., Burgess, A., & Hartman, C. (1986). Criminal profiling from crime scene analysis. *Behavioral Sciences & the Law*, 4, 401-421.
- Erikson, M., & Friendship, C. (2002). A typology of child abduction events. *Legal and Criminological Psychology*, 7, 115-120.
- Finkelhor, D., Hotaling, G., & Sedlak, A. (1990). Missing, abducted, runaway and throwaway children in America. Washington, DC: US Department of Justice
- Finkelhor, D., & Ormrod, R. (2000). Kidnapping of Juveniles: Patterns form NIBRS Juvenile Justice Bulletin. US Department of Justice: Office of Justice Programs: Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention.
- Finkelhor, D., Hammer, H., & Sedlak, A. (2002). Nonfamily abducted children: National estimates and characteristics. Washington, D.C.: U.S. Department of Justice, Office of Justice Programs, Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention.
- Finkelhor, D., Henly, M., Turner, H., & Hamby, S. (2017). Family abduction in a national sample of US children. *Child abuse & neglect*, 67, 403-407.
- Gallagher, B., Bradford, M., & Pease, K. (2008). Attempted and completed incidents of stranger-perpetrated child sexual abuse and abduction. *Child abuse & neglect*, 32(5), 517-528.
- Gekoski, A., Gray, J. M., & Adler, J. R. (2012). What makes a homicide newsworthy? UK national tabloid newspaper journalists tell all. *British Journal of Criminology*, 52(6), 1212-1232.
- Greif, G. L., & Hegar, R. L. (1992). Impact on children of abduction by a parent: A review of the literature. *American Journal of Orthopsychiatry*, 62(4), 599-604.

- Hanfland, K. A., Keppel, R. D., & Weis, J. G. (1997). Case management for missing children homicide investigation. Olympia: Attorney General of Washington.
- Hazelwood, R. R., Dietz, P. E., & Warren, J. (1992). The criminal sexual sadist. *FBI Law Enforcement Bulletin*, 61(2), 12-20.
- Hervé, H. F., Mitchell, D., Cooper, B. S., Spidel, A., & Hare, R. D. (2004). Psychopathy and unlawful confinement: An examination of perpetrator and event characteristics. *Canadian Journal of Behavioural Science/Revue canadienne des sciences du comportement*, 36(2), 137.
- Hoeven, L. van der. (2011). *Samen sterker? Een onderzoek naar de wijze waarop burgerparticipatie de effectiviteit van de opsporing kan versterken* (Master's thesis). <https://studenttheses.uu.nl/handle/20.500.12932/9518>
- HLN. (2023, 8 januari). Olivier S. (37) vermoordt 14-jarig meisje dat hij op Snapchat contacteerde, en ontvoert 2-jarige zus. Dit weten we over drama in Luik. Geraadpleegd van: <https://www.hln.be/binnenland/olivier-s-37-vermoordt-14-jarig-meisje-dat-hij-op-snapchat-contacteerde-en-ontvoert-2-jarige-zus-dit-weten-we-over-drama-in-luik~ad1c7f8a/>
- Jankura, J., Catallo-Stooks, H., Baggili, I., & Richard, G. (2023). Catch me if you can: Analysis of digital devices and artifacts used in murder cases. In *International Conference on Digital Forensics and Cyber Crime* (pp. 19-32). Cham: Springer Nature Switzerland.
- Jones, M., Mojtahedi, D., Wager, N., & West, A. (2023). Understanding the complexities of non-familial child abductions: a systematic literature review on the behavioural characteristics of acquaintance and stranger abductors. *Journal of Criminal Psychology*.
- Jongerling, N. E. (2021). *COLD CASE; EEN KOUD KUNSTJE? Over diagnostische kenmerken van Nederlandse opgeloste en onopgeloste cold case zaken* (Master's thesis). https://www.bureauvanmeerbeeck.com/_files/ugd/7f7bec_85ce1f4cc98d48b889fe8354158b7b1c.pdf
- Kaufman, K. L., Holmberg, J. K., Orts, K. A., McCrady, F. E., Rotzien, A. L., Daleiden, E. L., & Hilliker, D. R. (1988). Factors influenceing sexual offenders' modus operandi: An examination of victim-offender relatedness and age. *Child Maltreatment*, 3, 349-361.

- Kim, A., Beauregard, E., & Chopin, J. (2023). Strangulation in sexual homicide: is it opportunity, victim's vulnerability or sadism? *Journal of forensic and legal medicine*, 94, 102488.
- Knoop, H. (1998). *De zaak Marc Dutroux*. 's-Gravenhage: BZZToH.
- Knotter, J. C. (2014). *Ontvoeringen en gijzelingen*. Boom Lemma uitgevers.
- Lanning, K. V. (1995). Investigative analysis and summary of teaching points. In K. V. Lanning & A. W. Burgess (Eds.), *Child molesters who abduct: Summary of the case in point series* (pp. 17-36). Alexandria, VA: National Center for Missing and Exploited Children.
- Lunnon, C., & Hoodles, L. (2011). *Het gebeurde op een dinsdag*. Meulenhoff Boekerij B.V.
- Miller, J., Kurlycheck, M., Hansen, J., & Wilson, K. (2008). Examining child abduction by offender type patterns. *Justice Quarterly*, 25, 523-543.
- Miller, T. S. (2014). *Child abduction in television news media: A content analysis* (Doctoral dissertation, Auburn University).
- Mopas, M. (2007). Examining the 'CSI effect' through an ANT lens. *Crime, Media, Culture*, 3(1), 110-117.
- Morgan, A., & Dowling, C. (2019). Does CCTV help police solve crime? *Trends and Issues in Crime and Criminal Justice*, 576, 1-16.
- Nethery, K. (2004). Non-familial abductions that end in homicide: An analysis of the distance patterns and disposal sites. Geraadpleegd van: <http://summit.sfu.ca/system/files/iritems1/7722/b37359952.pdf>
- Plass, P. S., Finkelhor, D., & Hotelling, G. T. (1996). Family abduction outcomes: Factors associated with duration and emotional trauma to children. *Youth & Society*, 28(1), 109-130.
- Soothill, K., Francis, B., & Ackerley, E. (2007). Kidnapping: A criminal profile of persons convicted 1979-2001. *Behavioral Sciences & the Law*, 25(1), 69-84.
- Spilman, S. K. (2006). Child abduction, parents' distress, and social support. *Violence and Victims*, 21(2), 149-16.
- Tillyer, M. S., Tillyer, R., & Kelsay, J. (2015). The nature and influence of the victim-offender relationship in kidnapping incidents. *Journal of Criminal Justice*, 43(5), 377-385.
- Tzanelli, R. (2006). Capitalizing on value: Towards a sociological understanding of

- kidnapping. *Sociology*, 40(5), 929-947.
- Van Leiden, I., & Ferwerda, H. (2006). Cold cases: Een hot issue? Toepassing en opbrengsten van hernieuwd onderzoek naar onopgeloste kapitale delicten. *Politiekunde*, 13.
- Walsh, J. A., Krienert, J. L., & Comens, C. L. (2016). Examining 19 years of officially reported child abduction incidents (1995–2013): Employing a four category typology of abduction. *Criminal Justice Studies*, 29(1), 21-39.
- Warren, J. I., Reed, J., Leviton, A. C. R., Millspaugh, S. B., Dietz, P., Grabowska, A. A., ... & Lybert, K. (2021). The lethality of non-familial child abductions: Characteristics and outcomes of 565 incidents involving youth under the age of 18 years. *Behavioral Sciences & the Law*, 39(3), 262-278.
- Warren, J. I., Wellbeloved-Stone, J. M., Hilts, M. A., Donaldson, W. H., Muirhead, Y. E., Craun, S. W., ... & Millspaugh, S. B. (2016). An investigative analysis of 463 incidents of single-victim child abductions identified through Federal Law Enforcement. *Aggression and Violent Behavior*, 30, 59-67.
- Webster, M. (2007). Kidnapping: A brief psychological overview. In *Understanding and responding to the terrorism phenomenon* (pp. 231-241). IOS Press.
- Wright, R. P. (2009). *Kidnap for ransom: Resolving the unthinkable*. Boca Raton: CRC Press.

Bijlagen

Bijlage 1 - Overzicht zaken multiple ontvoering op volgorde van pleegdatum⁷

	Datum	Plaats	Slachtoffers	Dader
1.	13.12.1970	Spring Branch Texas, Amerika	James Glass en Danny Yates	D. Corll en D. Brooks
2.	30.01.1971	Texas, Amerika	Donald Wayne Waldorp en Jerry Lynn Waldorp	D. Corll en D. Brooks
3.	29.05.1971	Texas, Amerika	David William Hilligiest en Gregory Malley Winkle	D. Corll en D. Brooks
4.	07.05.1972	Berkley, Amerika	Mary Ann Pesce en Anita Luchessa	E. Kemper
5.	21.05.1972	Texas, Amerika	Johnny Ray Delome en Billy Gene Baulch Jr.	D. Corll, E. W. Henley en D. Brooks
6.	02.10.1972	Houston Texas, Amerika	Wally Jay Simoneaux en Richard Edward Hembree	D. Corll, E. W. Henley en D. Brooks
7.	05.02.1973	Santa Cruz, Amerika	Rosalind Thorpe en Allison Liu	E. Kemper
8.	25.07.1973	Houston Texas, Amerika	Marty Ray Jones en Charles Cary Cobble	D. Corll, E. W. Henley en D. Brooks
9.	25.03.1975	Wheaton, Maryland	Katherine en Sheila Lyon	L. L. Welch

⁷ De gemarkeerde zaken zijn niet meegenomen in de statistische analyse.

10.	14.05.197 6	Chicago, Amerika	Randall Reffett en Sam Stapleton	J. W. Gacy
11.	06.08.197 6	Chicago, Amerika	James Haakenson en Rick Johnston	J. W. Gacy
12.	24.10.197 6	Chicago, Amerika	Kenneth Parker en (mogelijk) Michael Marino	J. W. Gacy
13.	03.09.197 9	Los Angeles, Amerika	Jackie Gilliam en Jacqueline Lamp	L. Bittaker en R. Norris
14.	28.09.198 6	Montigny-lès-Metz, Frankrijk	Cyril Bening en Alexandre Beckrich	F. Heaulme
15.	09.10.198 6	Brighton, Engeland	Nicola Fellows en Karen Hadaway	R. Bishop
16.	17.11.198 7	Hasselt, Nederland	Twee onbekende meisjes van 6 en 7 jaar	Onbekende man
17.	18.10.198 9	Reno, Amerika	Jennifer Chia en Charles Chia	Onbekend
18.	19.10.199 1	Elne, Frankrijk	Muriel Sanchez en Ingrid van de Portaele	C. van Geloven

19.	04.01.1994	Antwerpen, België	Kim Heyrman en Ken Heyrman	Onbekend
20.	24.06.1995	Grâce-Hollogne, België	Julie Lejeune en Mélissa Russo	M. Dutroux, M. Lelievre, B. Weinstein en M. Martin
21.	22.08.1995	Oostende, België	An Marchal en Eefje Lambrecks	M. Dutroux, M. Lelievre, B. Weinstein en M. Martin
22.	01.05.1997	Spotsylvania County, Amerika	Kristin Lisk en Kati Lisk	R. M. E. Evonitz
23.	06.10.1997	Bega, New South Wales, Australië	Lauren Barry en Nichole Collins	L. Camilleri en L. Beckett
24.	-- .01.1999	Hastings, Engeland	Charlene Lunnon en Lisa Hoodless	A. Hopkinson
25.	29.12.1999	Welch, Amerika	Laura Bible en Ashley Freeman	R. Busick, P. Welch en D. Pennington
26.	04.08.2002	Soham, Engeland	Holly Wells en Jessica Chapman	I. Huntley
27.	10.06.2006	Luik, België	Stacy Mahy en Nathalie Lemmens	A. Ait-Oud

28.	02.01.201 0	Halen, België	Shana Appeltans en Kevin Paulus	R. A. Janssen
29.	29.10.201 0	Coimbatore, India	Muskan Jain en Hrithik	M. Krishnan en R. Manoharan
30.	14.02.201 7	Delphi, Amerika	Abigail Williams en Liberty German	Onbekend (mogelijk mannelijk vanwege het bewijs)
31.	-- .10.2017	Nsangi Wakiso, Oeganda	Ahmed Buwema en Hadijja Nayigaga	R. Kibuuka en E. Kiweewa
32.	12.02.201 9	Chitrakoot town, India	Vijfjarige tweelingbroertjes Shreyansh en Priyansh	R. Dwivedi, L. Tomar, R. Dwiwedi, R. Yadav, P. R. Yadav en P. Shukla
33.	07.01.202 3	Luik, België	Malek van 15 jaar en zusje van 2 jaar	O. Theunissen

Bijlage 2 - kaarten op landniveau

Kaart multipele ontvoeringszaken Engeland, Frankrijk, Nederland en België

Kaart multipele ontvoeringszaken met ingezoomde weergave van België.

Kaart multipele ontvoeringszaken Verenigde Staten

Bijlage 3 - Beschrijving van de seriedaders

E. Kemper is verantwoordelijk voor twee zaken van multiële ontvoering.

Edmund -Ed- Kemper vermoordde tussen 1964 en 1973 naast zes studentes ook zijn eigen grootouders, zijn moeder en haar vriendin. Hij gaf zichzelf aan en beschreef tot in detail al zijn misdrijven.

Op 27 augustus 1964 (op 15-jarige leeftijd) pleegde hij zijn eerste moorden. Kemper vermoordde zijn grootouders, Maude en Edmund Kemper, waar hij een tijd bij verbleef. Psychiaters gaven hem verscheidene diagnoses, van paranoïde over schizofrenie tot een passief-agressieve persoonlijkheidsstoornis. Kemper werd opgenomen in een psychiatrische instelling, waar hij werd vrijgelaten op 21-jarige leeftijd

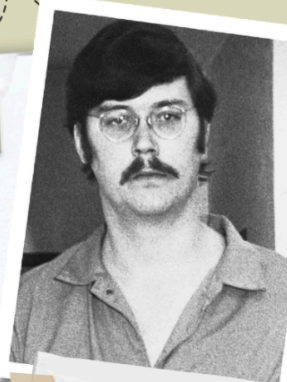
Daarna begon Kemper met het oppikken en vermoorden van liftende jonge vrouwen, veelal studentes. Vandaar zijn bijnaam de 'Co-Ed Killer.' Vaak nam Kemper de lichamen mee naar zijn appartement om seks te hebben met de levenloze lichamen om hen vervolgens in stukken te snijden. Kemper liet het stoffelijk overschot achter of begroef dit op braakliggende terreinen. Het hoofd van één van zijn slachtoffers begroef hij in de tuin van zijn moeder, met wie hij geregeld ruzie had. Deze ruzies werden later als trigger gezien voor het plegen van de moorden.

Kemper slaat op 21 april 1973 zijn moeder in haar slaap dood met een hamer, waarna hij haar onthoofd en orale seks heeft met het afgehakte hoofd. Vervolgens nodigt hij haar beste vriendin thuis uit voor een etentje en wurgt haar. Kemper stapt vervolgens in zijn auto en geeft zich vrijwillig aan bij de politie.

Kemper geeft aan een moeilijke jeugd gehad te hebben. Zijn ouders zijn gescheiden toen hij nog jong was, waardoor hij uiteindelijk bij zijn alcoholverslaafde moeder ging wonen. Die sloot hem geregeld voor lange tijd op in hun kelder, uit angst dat Kemper zijn zusjes iets zou aandoen. Zijn moeder vernederde hem vaak. Ze weigerde hem affectie te geven "omdat hij dan homoseksueel zou worden" en zei hem regelmatig dat hij een "echte weirdo" was die nooit een meisje zou vinden. Kemper vertoonde op dat moment al bizar gedrag. Hij rukte de hoofden van barbiepoppen af en mishandelde dieren. Hij had toen al, zo zei hij later, zeer gewelddadige seksuele fantasieën.

Met een IQ van 145 wordt Kemper aanzien als intelligent. Hij staat erom bekend één van de weinige seriemoordenaars te zijn die berouw heeft getoond voor zijn daden. Zijn uitgebreide en gedetailleerde beschrijving van zijn daden zorgde bij de FBI voor inzichten in de modus operandi van andere seriemoordenaars.

Voor de tien moorden kreeg Kemper acht keer levenslang.

E. Kemper

J. W. Gacy

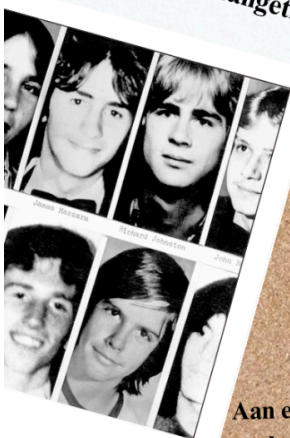
J. W. Gacy is verantwoordelijk voor drie zaken van multiële ontvoering.

John Wayne Gacy vermoordde minstens 33 tieners en jongvolwassenen in Cook County, Illinois. In 1968 wordt Gacy beschuldigd van de aanranding van een tienerjongen. Hij ontkent dit en de omgeving lijkt zelfs meer geloof te hechten aan zijn verhaal, dan aan dat van het slachtoffer. Als hij toch veroordeeld wordt, scheidt zijn vrouw van hem die vervolgens de volledige voogdij krijgt over hun kinderen. Gacy verlaat na anderhalf jaar al de gevangenis, start een bouwbedrijf en trouwt voor de tweede keer. In zijn bouwbedrijf neemt hij meerdere jongens in dienst waarvan hij seksuele diensten verlangt.

Zijn eerste moord pleegt hij in januari 1972 wanneer hij een zestienjarige lokt voor seks. Bij het ontwaken ziet Gacy hoe de tiener een mes vastheeft. Hij ontwapent de jongen en steekt hem dood om daarna te ontdekken dat de tiener het mes vasthield omdat hij net ontbijt had gemaakt. Gacy ontdekte hierna dat de moord hem een seksuele genoegdoening gaf.

De meeste slachtoffers zijn begraven in de kruipruimte onder zijn huis. Gacy liet de graven delven door een 17-jarige die hier thuis over vertelde. Als ook die jongen verdwijnt, zal Gacy tegen zijn ouders zeggen hoe de jongen plannen had om van huis weg te lopen. Eén slachtoffer, een 19-jarige jongen overleeft Gacy wel. Al werd hij zo zwaar mishandeld en verkracht dat hij smeekte om gedood te worden. Gacy voert zelfs enkele nepexecuties uit door herhaaldelijk de trekker van een ongeladen pistool over te halen. Als de jongen naar de politie stapt en alles vertelt, zal Gacy hen kunnen overtuigen dat de tiener en hij in een seksspel met onderlinge toestemming verwickeld waren. De politie gelooft Gacy. Een maand later vermoordt hij een nieuw slachtoffer.

Tegen 1978 - zijn tweede vrouw heeft hem dan al even verlaten - is de kruipruimte te klein geworden, waardoor de lichamen achtergelaten worden in een rivier. Als eind dat jaar een 15-jarige jongen verdwijnt, geven de ouders aan bij de politie dat hun zoon naar Gacy was gegaan voor werk. Gacy liegt over het contact met de jongen en er start een onderzoek, waarna menselijke resten worden aangetroffen in de kruipruimte van Gacy.

De kindertijd van John Wayne Gacy wordt grotendeels getekend door het drankmisbruik en het fysieke en psychologische geweld van zijn vader, die hem een zwakkeling-noemde omdat hij niet van vissen en jagen hield. Bovendien zorgt zijn overgewicht ervoor dat hij niet uitblinkt in sport en weinig vrienden heeft. Gacy wordt in zijn jeugd ook misbruikt door een familievriend.

Aan een gerechtspsychiater vertrouwt hij toe dat hij als kind en als tiener slipjes stal. Van zijn moeder, maar ook van waslijnen als hij er voorbij wandelde. Hij vertelt hierbij dat hij mastrubeerde met deze slipjes.

Gacy was lid van 'Jolly Joker', een club van clowns die in Chicago kinderfeestjes en liefdadigheidsevents opvrolijkten. Veel van zijn latere slachtoffers zouden zich hebben laten handboeien omdat zij dachten dat het een goocheltruc was.

Gacy zal uiteindelijk ruim dertig moorden bekennen. Hij wordt ter dood veroordeeld en geëxecuteerd.

Zijn verantwoordelijk voor twee zaken van multiple ontvoering.

M. Dutroux, M. Lelievre, B. Weinstein & M. Martin

De zaak-Dutroux is het meest geruchtmakende dossier rond de ontvoeringen van kinderen en tieners in België. Dutroux pleegt -voor zover bekend- zijn eerste verkrachtingen 1985 samen met een handlanger die hij dat jaar leert kennen. Hij is dan al getrouwd met Michelle Martin, met wie hij ook een kind heeft. Zij is op de hoogte van -en soms zelfs betrokken bij- de feiten. In 1989 krijgt Dutroux tien jaar gevangenisstraf, maar wordt al na een paar jaar vrijgelaten. Na zijn vrijlating bouwt Dutroux verborgen ruimtes in zijn woning in Marcinelle. Tijdens die bouwwerken trekt hij onder meer naar Slowakije waar hij ook tienermeisjes verkrachtte.

Op 24 juni 1995 ontvoert Dutroux -samen met handlanger Bernard Weinstein- de 8-jarige vriendinnetjes Julie en Mélissa. Later die zomer, op 22 augustus 1995, ontvoert hij samen met Michel Lelièvre aan de Belgische kust de twee vriendinnen An en Eefje. Die net als Julie en Mélissa naar het huis in Marcinelle werden gebracht. De 12-jarige Sabine wordt in mei 1996 ontvoerd toen ze met haar fiets op weg was naar school. Na ruim twee maanden gevangenschap in de kelders van Dutroux krijgt ze er in augustus van dat jaar het gezelschap van de toen veertienjarige Laetitia. Ook zij is ontvoerd door de bende-Dutroux.

Een paar dagen later wordt Dutroux gearresteerd op verdenking van de ontvoering van Laetitia. Het meisje wordt evenwel niet gevonden. Dat gebeurt pas nadat Dutroux op 15 augustus 1996 tegen zijn ondervragers zegt 'ik ga jullie twee meisjes geven'. Niet enkel Laetitia wordt levend teruggevonden, maar ook Sabine. In de weken en maanden na de arrestatie wordt duidelijk dat Dutroux, Lelièvre, Weinstein én Martin ook verantwoordelijk zijn voor de verdwijningen van andere meisjes die al eerder verdwenen. Na graafwerken in de tuinen van enkele huizen die Dutroux ooit bezat worden de lichamen van An, Eefje, Julie en Mélissa gevonden. Ook zijn handlanger Bernard Weinstein lag hier begraven.

Op 17 juni 2004 wordt Dutroux schuldig bevonden aan de verkrachting van zes meisjes en de moord op vier meisjes in België. Ook wordt hij schuldig bevonden aan de verkrachting van drie meisjes uit Slowakije. Hij bekent de ontvoeringen en de verkrachtingen, maar schuift de verantwoordelijkheid voor de dood van de slachtoffers naar zijn handlangers. Dutroux krijgt levenslang. Michèle Martin krijgt 30 jaar, slaat aan het studeren en haalt haar bachelor in de rechten. Zij is inmiddels op vrije voeten. Ook Michel Lelièvre is al jaren een vrij man.

Bijlage 4 - Overzicht openbare bronnen

Ed Kemper

- Matera, D. (2021). *Ed Kemper: Conversations with a Killer: The Shocking True Story of the Co-Ed Butcher*. Union Square & Co..
- Wayne, L., & Warrner, J. (2007). Gifted Serial Killers: John Wayne Gacy. *Edmund Kemper*.
- [Edmund Kemper: seriemoordenaar met bizarre rituelen | historianet.nl](#)
- [Edmund Kemper: Biography, Serial Killer, Co-Ed Killer](#)
- [Mary Anne Pesce - Find a grave](#)
- [Edmund Kemper Stories](#)
- [Mary Anne Pesce - Biography - IMDb](#)
- [Anita Mary Luchessa - Find a grave](#)
- [Anita Mary Luchessa - IMDb](#)
- [LUCHESSA Anita Mary | Serial Killer Database Wiki](#)
- [The Genius Giant — Serial Killers Who Surrender — Crime Library](#)
- [More Victims — Edmund Kemper, known as the Coed Butcher](#)
- [Who were the victims of Edmund Kemper and where is he now? | Metro News](#)

Lloyd Lee Welch

- [CAPTURED: Lloyd Lee Welch | Crime Junkie Podcast](#)
- [Welch sentenced for 1975 murder of Lyon sisters](#)
- [LLoyd Lee Welch Jr. pleads guilty to 1975 murder of the Lyon sisters - Streetcar Suburbs News](#)
- [Lyon Sisters Murder Draws Unwanted Attention To Remote Virginia Mountain - CBS Baltimore](#)
- [FBI — Person of Interest Named in Kidnapping of Lyon Sisters; Others Victims Sought](#)
- [Lyon sisters case: Man pleads guilty to 1975 murders of 2 Maryland girls - CBS News](#)
- [Horrific confession 40 years after Lyon sisters 'raped and burned' - NZ Herald](#)

Bittaker en Norris

- [The Toolbox Killer \(2021\) - IMDb](#)

- [Who Are The Toolbox Killers? These Sadistic Serial Murderers Preyed On Young Women In California](#)
- [Lawrence Bittaker | Murderpedia, the encyclopedia of murderers](#)
- [Doubles — Lawrence Bittaker & Roy Norris — Crime Library](#)

Francis Heaulme

- [Francis Heaulme | Murderpedia, the encyclopedia of murderers](#)
- [HEAULME Francis | Serial Killer Database Wiki](#)
- [Double meurtre de Montigny-lès-Metz : «je n'attends plus rien"](#)
- [Francis Heaulme : "J'ai promis à mon fils que je ne céderai pas", confie la mère d'une victime](#)

Russell Bishop

- [Russell Bishop: Babes in the Wood murderer dies](#)
- [Brighton 'babes in the wood' killer Russell Bishop jailed for life](#)
- [How billion-to-one DNA match led to Russell Bishop's murder conviction | UK News](#)
- [Russell Bishop: Babes in the Wood murders solved after 32 years | The Week](#)
- [Who were the Babes in the Woods? | Lakehead University](#)
- [Man found guilty of 1986 Brighton 'babes in the wood' murders | UK news | The Guardian](#)
- [LIVE: Russell Bishop on trial for murder of 9-year-olds Karen Hadaway and Nicola Fellows | The Argus](#)

18.10.1989 - Reno (VS) - Jennifer (6) en Charles (8) Chia

- [Chia murders investigation reno cold case - 30 years later timeline](#)
- [The Chia kids murder: Still unsolved 30 years later - Reno](#)
- [Jennifer L. Chia \(1983-1989\) - Find a Grave-gedenkplek](#)
- [The Unsolved Murder of Charles & Jennifer Chia •](#)
- [Chia - grooms interview - Newspapers.com™](#)

Christian van Geloven

- [Christian Van Geloven est mort : les familles «soulagées», «pas apaisées» - lindependant.fr](#)

- [Christian Van Geloven, le meurtrier, au mois d'octobre, des deux fillettes d'Elne, est int - L'Humanité](#)
- [Kans op levenslang Nederlandse verdachte van dubbele kindermoord voor Franse rechter | Trouw](#)
- [Après la découverte des corps de Muriel et Ingrid Le meurtrier présumé de deux fillettes est inculpé de viols et d'assassinats](#)
- [Christian Van Geloven : un monstre en liberté](#)

04.01.1994 - ANTWERPEN (België) - Kim Heyrman (11) en Ken Heyrman (9)

- [Kim en Ken verdwenen 25 jaar geleden, maar nog steeds is hun lot één groot vraagteken | Binnenland | hln.be](#)
- [Moeder wil verdwenen Ken Heyrman dood laten verklaren | VRT NWS: nieuws](#)
- [Dossier Kim en Ken Heyrman wordt gescreend | De Standaard Mobile](#)
- [Ken HEYRMAN | Opsporingen](#)
- [Familie en vrienden herdenken twintigste verjaardag van verdwijning Kim en Ken | Clint.be](#)

Marc Dutroux, Michel Lelievre, Bernard Weinstein en Michelle Martin

- [Marc Dutroux schrijft brief aan slachtoffers | Buitenland | AD.nl](#)
- [Marc Dutroux, de ergste psychopaat die ons land ooit meemaakte: “Waarom ik steeds twee meisjes tegelijk vasthield? Anders zouden ze eenzaam worden” | Beruchte bendes in België | hln.be](#)
- [Arrestatie Marc Dutroux 25 jaar geleden: hoe zat het en 'hoe zit hij nu'?](#)
- [Maar wie was Bernard Weinstein echt? | De Morgen](#)
- [Weinstein verdween en er kraaide geen haan | Het Nieuwsblad](#)
- [Weinstein beschreven als vuile, timide maar vriendelijke man | De Standaard Mobile](#)
- [Michel Lelièvre, meer dan het "hersenloze hulpje" van kindermoordenaar Marc Dutroux | VRT NWS](#)
- [Handlanger van kindermoordenaar Marc Dutroux vervroegd uit gevangenis | Buitenland | AD.nl](#)
- [Michel Lelièvre, rechterhand van Dutroux, heeft gevangenis verlaten | Het Nieuwsblad Mobile](#)

- [Michelle Martin komt vrij, hoogleraar criminologie: "Gekozen voor systeem waarin mensen kunnen vrijkomen" | VRT NWS](#)
- [Michelle Martin, van minnares tot ex van | VRT NWS: nieuws.](#)
- [Wie is Michelle Martin? | Binnenland | hln.be](#)
- [Vader slachtoffer Dutroux schrijft brief aan overleden dochter | AD](#)
- [20 jaar geleden verdwenen Julie en Mélissa, nog steeds vragen onbeantwoord | Het Nieuwsblad Mobile](#)
- [24 jaar geleden verdwenen Julie en Melissa, slachtoffers van Marc Dutroux. Humo sprak met Gino en Carine Russo, de ouders van Melissa | HUMO](#)
- [De slachtoffers van Dutroux](#)
- [25 jaar geleden verdwenen An en Eefje: "Had niet verwacht dat het nog altijd zo bikkellhard zou zijn", zegt Paul Marchal | VRT NWS](#)
- [An en Eefje aan bed vastgeketend | Het Nieuwsblad](#)
- [Vader slachtoffer Marc Dutroux: 'Ik droeg An letterlijk met me mee' | De Limburger](#)

Richard Marc Edward Evonitz

- [Richard Marc Edward Evonitz \(1963-2002\) - Find a Grave-gedenkplek](#)
- [Richard Evonitz | Murderpedia, the encyclopedia of murderers](#)
- [Bonnie Lou Gower recalls being married to serial killer Richard Evonitz](#)
- [Woman kidnapped by serial killer at 15 explains how she outsmarted him to escape - Mirror Online](#)
- [Slain Girls' Cases Closed - The Washington Post](#)
- [Bonnie Lou Gower recalls being married to serial killer Richard Evonitz](#)
- [Hunted Man Who Killed Himself Is Linked to the Slaying of 3 Girls - The New York Times](#)
- [Richard Evonitz | Murderpedia, the encyclopedia of murderers](#)
- [Evidence Linkages in the Murders of Sofia Silva, Kristin Lisk, and Kati Lisk | Multimedia FBI](#)

Ronnie Busick, Philip Welch en David Pennington

- [Freeman Murders | Cold Cases | Craig County Sheriff's Office](#)
- [More than 12 people kept silent after Oklahoma girls disappeared in 1999, prosecutors say | FOX 13 Seattle](#)

- ["The Welch Girls" Criminal Case Ends, the Search For Ashley and Lauria Continues](#)
- [DA details "horrific" last days of girls abducted in 1999 as suspect is charged - CBS News](#)
- [Disappearance of two Oklahoma girls stumped police for years; then they learned about the Polaroids](#)
- [Investigators search new location for bodies of Welch girls](#)
- [Today marks 21 years since Lauria Bible and Ashley Freeman went missing](#)

Abdallah Ait-Oud

- [Europees Hof verwerpt geding van Abdallah Ait Oud | VRT NWS: nieuws](#)
- [Abdallah Ait Oud schuldig aan moord op Stacy en Nathalie | Het Nieuwsblad](#)
- [België sluit derde geruchtmakende zedenzaak af | Het Parool](#)
- [Het bewogen leven van Abdallah Ait Oud, de moordenaar van Stacy en Nathalie: 'Zie je mij al met twee kinderlijkjes onder mijn armen over straat lopen?' | Humo](#)
- [Abdallah Ait Oud is psychopaat maar niet gek | De Morgen](#)
- [Moord op Stacy en Nathalie door Ait-Oud had nooit mogen gebeuren](#)
- [Verdwenen Luikse meisjes dood teruggevonden | BN de Stem](#)
- [Zusjes Stacy \(7\) en Nathalie \(10\) vermoord | De Volkskrant](#)
- [Politie Luik kamt omgeving uit naar meisjes | Overig | bndestem.nl](#)

Ronald Alain 'Ronny' Janssen

- [Overdag de populaire leerkracht, 's nachts een gevaarlijk roofdier | Het Nieuwsblad Mobile](#)
- [Ronald Janssen | Murderpedia](#)
- [►Ronald Janssen, het roofdier van Loksbergen: "Als ik de drang voelde, ging ik rondrijden op zoek naar vrouwen" | De Kroongetuigen | hln.be](#)
- [Portret van een moordenaar | Gazet van Antwerpen Mobile](#)
- ["Ik heb ze gedood, ik alleen" | De Morgen](#)
- [PORTRET. Ronald Janssen: een roofdier met een glimlach](#)

29.10.2010 - Coimbatore, India - Tienjarig meisje en haar zevenjarige broer

- [SC upholds death in Coimbatore rape and murder case](#)
- [Two years after siblings' murder, court finds Manoharan guilty - The Hindu](#)

- [Coimbatore: SC upholds death sentence to convict in sibling murder case](#)
- [Witnesses examined in Muskan murder case | Coimbatore News - Times of India](#)
- [Verdict in Jain siblings' murder case to be pronounced today | Coimbatore News - Times of India](#)
- [SC stays double death penalty in kids murder case](#)

14.02.2017 – Delphi, (USA) – Abigail Williams en Liberty German

- [Delphi murders: Richard Allen sentenced to 130 years for Indiana deaths](#)
- [Richard Allen found guilty in the murders of two teens in Delphi, Indiana. What now?](#)
- [For years, the Delphi double murder case went cold. Then a volunteer found a file with an interesting piece of information | CNN](#)
- [Delphi murders: What happened to Abigail Williams and Libby German? | The Independent](#)
- [Case 119: Abigail Williams & Liberty German - Casefile True Crime](#)
- [Police release sketch of man accused of murdering Indiana teens Liberty German and Abigail Williams | KFOR.com Oklahoma City](#)
- ['Hero' Teen Caught Murder Suspect on Video Before She Was Killed: Police](#)
- [The Delphi Murders: Timeline of search for Libby & Abby's killer](#)

Reagan Kibuuka en Emmanuel Kiweewa

- [The culprits, Reagan Kibuuka and Emmanuel Kiweewa - Eagle Online](#)
- [Police rescues children kidnapped over Shs 150 million](#)
- [Police rescue kidnapped children - New Vision Official](#)
- [Police arrest two over kidnap of two pupils | Monitor](#)
- [Flying squad rescues siblings](#)

Raju Dwivedi, Lucky Tomar, Rohit Dwiwedi, Ramkesh Yadav, Pintu Ramswaroop Yadav en Padma Shukla

- [Madhya Pradesh: Double life term to killers of 6-year-old twins in Chitrakoot | Bhopal News - Times of India](#)
- [Kidnapped from school bus in MP, twin brothers found murdered in Yamuna river in UP, 6 arrested men](#)

- [Madhya Pradesh: Protests break out in Chitrakoot after kidnapped twins are found dead in a river](#)
- [Five Persons Have Been Sentenced Life Imprisonment For Abduction, Murder of Twin Brothers in Chitrakoot - News18](#)
- [Cops Of Two States Looking For Twins Abducted From Madhya Pradesh](#)
- [Twins abducted from Madhya Pradesh's Chitrakoot found dead in Uttar Pradesh; six arrested, vehicles seized amid protests – Firstpost](#)
- [Bodies of kidnapped M.P. twins found in U.P. river after 12 days - The Hindu](#)

Leslie Camilleri en Lindsay Beckett

- [Bega killer Leslie Camilleri sentenced over murder of Melbourne schoolgirl Prue Bird - ABC News](#)
- [Bega killer pleads guilty to schoolgirl's murder - ABC News](#)
- [Bega schoolgirl murders: Brother opens up on love and loss 20 years on | The Canberra Times](#)
- [Pink TV the key to unlocking mystery disappearance of Bega schoolgirls | Illawarra Mercury | Wollongong, NSW](#)
- [Lindsay Beckett | Murderpedia, the encyclopedia of murderers](#)
- [Bega murders 20 years on | Woman's Day](#)

Ian Huntley

- [“Ik denk elke dag aan hen”: moordenaar Holly en Jessica spreekt voor eerst in 10 jaar op opnames vanuit gevangenis | HLN](#)
- [Soham killer Ian Huntley now - 'skinny old man, switching personalities and brutal prison attacks'](#)
- [Ian Huntley throat slasher jailed for life | Crime | The Guardian](#)
- [Ian Huntley: Who is the Soham murderer and where is he now? | Ely Standard](#)
- [Conciërge schuldig bevonden aan moord Holly en Jessica | NU.nl](#)
- [\[https://www.nieuwsblad.be/cnt/nbna19082002_001\]\(https://www.nieuwsblad.be/cnt/nbna19082002_001\)](#)
- [Soham murders 20th anniversary: What happened to killer Ian Huntley and families of girls he killed](#)

Alan Hopkinson

- [Paedophile who kidnapped two girls jailed for life | UK news | The Guardian](#)
- [Loner wrote about his fantasies | UK news | The Guardian](#)
- [Abducted, abused ...but we survived | Irish Independent](#)
- [BBC News | UK | Hopkinson caught on hunch](#)
- ['Ons leven was slapen, eten en verkracht worden' | Het Nieuwsblad Mobile](#)
- [Het gebeurde op een dinsdag | C. Lunnon & L. Hoodless | Google Books](#)

Dean Corll, Elmer Wayne Henley en David Brooks

- [Dean Corll | Murderpedia, the encyclopedia of murderers](#)
- ['Candy Man' Dean Corll was shot dead 48 years ago. Texas EquuSearch will soon begin searching for the remains of any additional victims | Click2Houston](#)
- [Dean Corll, The Candy Man Killer Behind The Houston Mass Murders](#)
- [The Candyman of Pasadena: Updates on the Victims of Dean Corll](#)
- [Dean Corll and 'The Candy Man' Murders | Thoughtco](#)
- [Dean 'Candy Man' Corll: One known victim of Houston serial killer remains unidentified; this is what experts say he looked like](#)
- [Dean Corll and Elmer Wayne Henley: Houston's most notorious serial killers](#)
- [Infamous Houston serial killer considered for compassionate release by parole board](#)
- [Notorious Houston Serial Killer Requests Compassionate Release](#)
- [The Lost Boys | Texas Monthly](#)
- [David Brooks, accomplice in Houston Mass Murders, dies at 65 of COVID-19](#)
- [The horrific crimes of Killer Clown and the Candy Man - and why 'nobody cared' about many victims](#)
- [1973 Billy Gene and Michael Anthony Baulch Murders. - Newspapers.com™](#)
- [39 years after disappearance, son's ashes are returned](#)
- [BILLY GENE BAULCH, JR. | Stolen Lives](#)
- [Search For Additional Bodies In 'Candy Man' Serial Killer Case Continues In Texas](#)
- [Murder Charges Are Filed Against Two Teen-age Boys in Houston Case - The New York Times](#)
- [corll victims charles cobble and marty ray jones - Newspapers.com™](#)
- [Autopsy report on MI73-3355, a victim of Dean Corll. Identified as Steven Sickman in 2011. Several fractured ribs from being bludgeoned with a sledgehammer is shown.](#)

- [Murderers In Texas – The Shocking True Stories of Killing Out of Deviant Impulses](#)
- [David Hilligiest - Ancestry.com](#)
- [Full text of "Dean Corll autopsy reports from Harris County Archives"](#)
- [The First Victims — Dean Corll](#)
- [A Closer Look at One of Dean Corll's Victims – Texas Monthly](#)
- [Full text of "Dean Corll autopsy reports from Harris County Archives"](#)

John Wayne Gacy

- [John Wayne Gacy – ziekenhuisc clown en seriemoordenaar | historianet.nl](#)
- [John Wayne Gacy new timeline | Chicago Tribune](#)
- [Conversations with a Killer: The John Wayne Gacy Tapes | Official Trailer | Netflix](#)
- [John Wayne Gacy murder victim named 45 years after vanishing](#)
- [Timeline of serial killer John Wayne Gacy's life, case | AP News](#)
- [John Wayne Gacy confesses to dozens of murders | December 22, 1978 | HISTORY](#)
- [John Wayne Gacy new victims | Chicago Tribune](#)
- [CBS 2 Vault: Serial Killer John Wayne Gacy Talks Exclusively With Walter Jacobson In 1992 Series Of Special Reports](#)
- [John Wayne Gacy's Victims: Gone, But Not Forgotten - A&E True Crime](#)
- [The Criminological Dissection of Pogo the Clown](#)
- [CBS 2 Vault: Serial Killer John Wayne Gacy Talks Exclusively With Walter Jacobson In 1992 Series Of Special Reports](#)
- [How many people John Wayne Gacy murdered and who they all were | INews](#)
- [Randall Reffett | Psychowatcher Wordpress](#)
- [DNA test revives mystery of killer Gacy's Victim No. 14](#)
- [16-year-old from Minnesota ID'd as victim of John Wayne Gacy | AP News](#)
- [James Byron Haakenson: Another John Wayne Gacy victim | CNN](#)
- [More than 40 years after his death, Minnesota teen identified as victim of John Wayne Gacy | National Post](#)
- [John Wayne Gacy Victim Is Identified After Four Decades - The New York Times](#)

Olivier S.

- [01:21 Drama in Luik: man vermoordt 14-jarig meisje Olivier S. \(37\) vermoordt 14-jarig meisje dat hij op Snapchat contacteerde, en ontvoert 2-jarige zus. Dit weten we over drama in Luik | HLN](#)

- [‘De zaak-Dutroux heeft wereldwijd iets in gang gezet’ | De Standaard Mobile](#)
- [Justitie bekent fout in dossier rond dood van tiener Malek \(14\): “We maakten een menselijke fout” | Het Nieuwsblad Mobile](#)
- [Parket: Malek \(13\) seksueel aangerand en vermoord door Olivier Theunissen \(37\)](#)
- [Nouveaux détails troublants après le drame d’Ougrée: Olivier Theunissen, le tueur de Malek, avait déjà effectué 4 séjours en prison et un élément très important ne figurait pas dans son casier judiciaire!](#)
- [Moord op 14-jarige Malek stelt speurders voor grote uitdaging | Het Nieuwsblad](#)
- [Sporen van seksueel geweld gevonden in onderzoek naar moord tienermeisje \(13\) uit Anderlecht | De Morgen](#)
- [Tienermeisje \(14\) was enkele uren na ‘shopafpraakje’ met Olivier S. al dood, politie wil zusje \(2,5\) ondervragen \(Liège\) | Gazet van Antwerpen Mobile](#)
- [Enkele uren na haar afspraak met Olivier S. stierf 14-jarig meisje | De Standaard Mobile](#)
- [Huiszoeking bij Olivier S. \(37\) na moord op Brusselse tiener](#)
- [Olivier S. lokte tienermeisje op Snapchat met 3.000 euro om “solden te doen”](#)